

610.43069

ว. ๒๒๕ ๕

๕.๕

คุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ ตามที่คณะของอาจารย์

และนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ

ปริญญานิพนธ์

ของ

พ.ต.อ.หญิง พเยาว์ เอี่ยมวงศ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

พฤศจิกายน ๒๕๓๘

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๕.๔๕๕๒๕

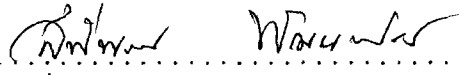
คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

ประธาน

(อาจารย์ ดร.ประสพ แสนคำเครือ)

กรรมการ

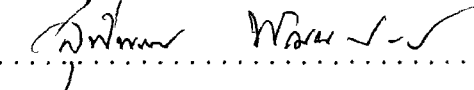
(อาจารย์ สุพิพรรณ พันธ์พานิชย์)

คณะกรรมการสอบ

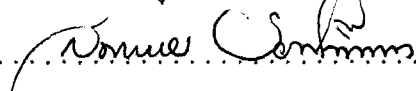
ประธาน

(อาจารย์ ดร.ประสพ แสนคำเครือ)

กรรมการ

(อาจารย์ สุพิพรรณ พันธ์พานิชย์)

กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมหมาย รอดโพธิ์ทอง)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ศิริฎา พูลสุวรรณ)

วันที่ ๕.๕ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี โดยได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากอาจารย์

ดร.ประสพ แสนคำเครือ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ อาจารย์สุพิพรรณ
พัฒน์พาณิชย์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์สมหมาย รอดโพธิ์ทอง
กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ พ.ต.อ.หญิง มลิวัลย์ ศรีพันธุ์ลา พ.ต.อ.หญิง ปรีดา สมุทรประภูต
พ.ต.ท.หญิง เทวี เศรษฐภักดี พ.ต.ต.หญิง ดร.พวงเพ็ญ ชูณหะนาม อาจารย์ทิพย์วรรณ
อากาศวิภาต อาจารย์วีณา พรุ่งสุริยะพันธ์ ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขแบบ
สอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้บังคับการวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ วิทยากรและนักศึกษาพยาบาล
ทุกท่านที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์และให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างดียิ่ง พร้อมนี้
ขอขอบพระคุณ อาจารย์วัลลภลักษณ์ อัครวิวงศ์ พ.ต.ท.หญิง กาญจนบุปผา ศรีวิเชียร ที่กรุณา
ให้คำแนะนำ เป็นกำลังใจ และช่วยเหลือผู้วิจัยตลอดมา

ขอขอบคุณ คุณณรงค์ คุณบุญลักษณ์ และ ร.ต.ท.ศิลปคม เอี่ยมวงศ์ ผู้อยู่เบื้องหลัง
ของความสำเร็จครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์จากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นกตัญญูตเวทิตาแก่บิดา มารดา
บูรพาจารย์ และผู้มีพระคุณของผู้วิจัยทุกท่าน

พ.ต.อ.หญิง พเยาว์ เอี่ยมวงศ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาวิจัย	3
ขอบเขตของการศึกษาวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
การจัดองค์การสำนักงานแพทย์ใหญ่	7
การจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ	9
งานพยาบาลโรงพยาบาลตำรวจ	22
คุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	39
สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า	41
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	42
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	42
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	43
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล	45
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	46

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	49
การวิเคราะห์ข้อมูล	50
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	71
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	71
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	71
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	72
การวิเคราะห์ข้อมูล	72
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	72
อภิปรายผล	74
ข้อเสนอแนะ	84
ข้อเสนอแนะในการวิจัย	84
บรรณานุกรม	85
ภาคผนวก	91
ประวัติย่อของผู้วิจัย	102

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

- 1 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทิศนะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล
ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ ใน
โรงพยาบาลตำรวจ ด้านส่วนตัวและด้านวิชาชีพ ที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ ... 51
- 2 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทิศนะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล
ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ ใน
โรงพยาบาลตำรวจ ที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ จำแนกเป็นรายด้าน 52
- 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทิศนะของอาจารย์ วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ
ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลตำรวจ ในด้านส่วนตัว ที่เป็นจริง
และที่พึงประสงค์ จำแนกเป็นรายข้อ 53
- 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทิศนะของอาจารย์ วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ
ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลตำรวจ ในด้านวิชาชีพที่เป็นจริง
และที่พึงประสงค์ จำแนกเป็นรายข้อ 56
- 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทิศนะของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัย
พยาบาลตำรวจ ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลตำรวจ ด้าน
ส่วนตัวที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ จำแนกเป็นรายข้อ 60
- 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทิศนะของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัย
พยาบาลตำรวจ ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลตำรวจ ด้าน
วิชาชีพที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ จำแนกเป็นรายข้อ 63
- 7 เปรียบเทียบทิศนะของอาจารย์ วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาล
วิชาชีพ ในโรงพยาบาลตำรวจ ที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ จำแนกเป็นรายด้าน . 67
- 8 เปรียบเทียบทิศนะของอาจารย์ วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาล
วิชาชีพ ในโรงพยาบาลตำรวจ ที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ 68

9	เปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่มีต่อ คุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลตำรวจ ที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ จำแนกเป็นรายด้าน	69
10	เปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่มีต่อ คุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลตำรวจ ที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์	70

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
แผนภูมิในการจัดองค์การของสำนักงานแพทย์ใหญ่	8

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาพยาบาล เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่ให้ความสำคัญต่อความรู้ทางวิชาชีพ และความรู้ทั่วไปในสัดส่วนเท่ากัน โดยวิชาเกี่ยวกับการศึกษาทั่วไปจะมุ่งที่การพัฒนาความเป็นคน ความมีสติปัญญา หน้าที่ และความรับผิดชอบต่อสังคม ในฐานะเป็นพลเมืองของประเทศชาติ ส่วนการศึกษาด้านวิชาชีพ จะเน้นความรู้ความสามารถและทักษะทางวิชาชีพที่สามารถนำไปใช้ได้ ซึ่งจะรวมถึงค่านิยม และความรับผิดชอบต่อสังคมต่อวิชาชีพด้วย ฉะนั้นลักษณะการจัดการศึกษาพยาบาล จึงมีการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่สอดคล้องกัน

การจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติทางการพยาบาลมีความจำเป็นและสำคัญมาก เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลได้สัมผัสกับสภาพแวดล้อมที่เป็นจริง ได้เรียนรู้และรับรู้ได้โดยทางประสาทสัมผัสทุก ๆ ส่วน ด้วยการฝึกการนำความรู้ที่ได้ศึกษามาจากภาคทฤษฎีไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาล ได้ทดลองหรือทดสอบข้อความรู้ และทฤษฎีต่าง ๆ เสริมสร้างทักษะที่จำเป็นจะช่วยเพิ่มหรือขยาย ขอบข่ายความรู้ความสามารถ และประสบการณ์การทำงานให้กับผู้เรียนได้อย่างกว้างขวางลึกซึ้ง ช่วยสร้างและพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพและการปฏิบัติงานในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้น เสริมสร้างความมั่นใจในความรู้ และการปฏิบัติให้แก่ผู้เรียน และช่วยกระตุ้นให้เกิดความคิดริเริ่มและ ปรารถนาที่จะปรับปรุงแก้ไขวิธีการปฏิบัติงานของตนให้มีประสิทธิภาพยิ่ง ๆ ขึ้น นอกจากนี้ผู้สอน สามารถประเมินพัฒนาการของผู้เรียนว่าอยู่ระดับใด หรือทำให้เกิดความมั่นใจในความรู้ ความสามารถ ในการปฏิบัติการของผู้เรียนได้ (สมคิด รัชสาสัจย์. 2533 : 2) การเรียนการสอน ภาคปฏิบัติจะให้ผู้ป่วยหรือผู้รับบริการเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ เพื่อศึกษาจากสภาพที่เป็นจริงทั้งใน สถานคือ โรงพยาบาล ในชุมชน ในบ้านหรือในโรงเรียน ฉะนั้นการศึกษาวินิจฉัยพยาบาล นอกจาก อาจารย์ที่เป็นผู้รับผิดชอบในการสอนโดยตรงแล้ว พยาบาลยังเป็นกลุ่มบุคคลกลุ่มหนึ่งที่ทำหน้าที่ร่วม รับผิดชอบ สอนนักศึกษาพยาบาลทั้งทางตรงและทางอ้อม กล่าวคือ ขณะที่พยาบาลปฏิบัติงานการ

พยาบาลต่าง ๆ แก่ผู้ป่วยหรือผู้รับบริการ พฤติกรรมทุกพฤติกรรมของพยาบาลจะถูกบันทึกแทรกซึมไปสู่ นักศึกษาพยาบาลอย่างอัตโนมัติ ในขณะที่ฝึกปฏิบัติงานร่วมกับพยาบาล (กุลยา ตันติผลาชีวะ : 2529 : 5) ซึ่งเป็นการเรียนรู้ในรูปแบบของการรู้จากตัวอย่างและจากประสบการณ์ การเรียนรู้ด้วยการดูแบบอย่างของบุคคล (Human Modeling) จึงมีผลต่อการเรียนรู้ทางวิชาชีพพยาบาลเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการสร้างการปลูกฝังทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล ฉะนั้นคุณลักษณะของพยาบาลที่มีอยู่ในตนเองจะแสดงออกเป็นพฤติกรรมต่าง ๆ ในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลตลอดเวลา อีกทั้งพยาบาลยังเป็นผู้ทำหน้าที่สำคัญในการสร้างความมั่นใจให้แก่ นักศึกษาพยาบาล และนำไปสู่เป้าหมายทางการศึกษาที่ต้องการ ด้วยการสนับสนุนให้ผู้เรียน คือนักศึกษาพยาบาลนำความรู้ทางทฤษฎีไปใช้ในการปฏิบัติการจริง พัฒนาทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการตัดสินใจ และการสร้างค่านิยมที่ดีต่อวิชาชีพ (Reilly. 1980 : 155 - 156) เพื่อการเป็นบัณฑิตพยาบาลที่มีคุณภาพทั้งด้านความรู้ ความสามารถในการประกอบอาชีพ ความเป็นผู้นำ ความสามารถทางสังคม มีจริยธรรม คุณธรรมและอุดมการณ์ทั้งต่อตนเอง ผู้ร่วมงาน ประชาชน สถาบันและวิชาชีพ มีความรักในวิชาชีพ เป็นต้น (สุธีรา อายุวัฒน์. 2530 : 103)

จึงกล่าวได้ว่า คุณลักษณะของพยาบาลมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล โดยการเรียนรู้ด้วยการดูแบบอย่างจากบุคคล แล้วลอกเลียนพฤติกรรมมาเป็นของตนเอง ซึ่งจะได้เห็นได้เสมอ โดยเฉพาะเมื่อผู้เรียนเกิดมีความพึงพอใจ มีความนับถือ และมีความรักในตัวบุคคลที่เขา มีปฏิสัมพันธ์อยู่ ดังนั้นคุณลักษณะของพยาบาลที่แสดงออกเป็นพฤติกรรมจะมีส่วนช่วยหรือเอื้อต่อการเรียนการสอนภาคปฏิบัติเป็นอย่างดี ด้วยความสำคัญดังที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการควบคุมดูแลคุณภาพการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ และการศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิตของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงคุณลักษณะที่เป็นจริงและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจตามทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล เพราะผลการวิจัยจะทำให้ทราบว่าคุณลักษณะใด ไม่เหมาะสมถูกต้องควรจะได้รับ การแก้ไขปรับปรุง ส่วนคุณลักษณะที่ดีอยู่แล้วก็สมควรสนับสนุนส่งเสริมให้คงไว้เพื่อเป็นแบบอย่างที่มีคุณค่าแห่งวิชาชีพพยาบาล อันจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษานพยาบาลต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่มีต่อคุณลักษณะที่เป็นจริงของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ
2. เพื่อศึกษาทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ
3. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ ที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ในแต่ละด้าน
4. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ ที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ในแต่ละด้าน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจต่อไป ตลอดจนเป็นข้อมูลสำหรับวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ในการพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยตำรวจมีคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพตามความต้องการของหลักสูตรและสังคม

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้ามุ่งศึกษาเฉพาะคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ ตามทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ โดยศึกษาคุณลักษณะ 2 ด้าน คือ

- 1.1 คุณลักษณะด้านส่วนตัว
- 1.2 คุณลักษณะด้านวิชาชีพ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่จะศึกษาครั้งนี้คือ อาจารย์และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจปีการศึกษา 2537 จำนวน 140 คน จำแนกเป็น 2 กลุ่มดังนี้

2.1.1 อาจารย์จำนวน 65 คน

2.1.2 นักศึกษาพยาบาลจำนวน 75 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ อาจารย์และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2537 จำนวน 119 คน โดยการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากรแต่ละกลุ่มตามตารางสัดส่วนขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้

2.2.1 อาจารย์ จำนวน 56 คน

2.2.2 นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 จำนวน 63 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

3.1.1 อาจารย์

3.1.2 นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 4

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ ซึ่งสามารถวัดได้ โดยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำแนกเป็น

3.2.1 คุณลักษณะด้านส่วนตัว

3.2.2 คุณลักษณะด้านวิชาชีพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. โรงพยาบาลตำรวจ หมายถึง กองบังคับการหนึ่งของสำนักงานแพทย์ใหญ่ กรมตำรวจ มีหน้าที่ให้บริการรักษาพยาบาลตำรวจ ครอบครัวของข้าราชการตำรวจและประชาชนทั่วไป เป็นแหล่งฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาแพทย์ นักศึกษาพยาบาล ผู้ช่วยพยาบาล และพยาบาลภาคสนามของกรมตำรวจ

2. พยาบาลวิชาชีพ หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาพยาบาลและผดุงครรภ์

ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ หรือปริญญาตรี และได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ปฏิบัติงานด้านการให้บริการพยาบาลแก่ผู้ป่วย ตลอดจนมีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลในโรงพยาบาลตำรวจ

3. วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ หมายถึง สถาบันการศึกษาวิชาชีพพยาบาล มีฐานะเป็น

กองบังคับการหนึ่งในสังกัดกองบังคับการของสำนักงานแพทย์ใหญ่ กรมตำรวจ มีหน้าที่ในการให้การศึกษาอบรมและผลิตพยาบาลระดับปริญญา ผู้ช่วยพยาบาลและพยาบาลภาคสนาม

4. อาจารย์ หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งวิทยากร เป็นข้าราชการประจำและ

ปฏิบัติงานด้านการสอนอยู่ในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ปีการศึกษา 2537

5. นักศึกษาพยาบาล หมายถึง นักศึกษาพยาบาลที่กำลังศึกษาในหลักสูตรพยาบาลศาสตร์

บัณฑิตของวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ในชั้นปีที่ 4 ซึ่งได้ศึกษาหมวดวิชาชีพพื้นฐานทั่วไป หมวดวิชาชีพพื้นฐานวิชาชีพ หมวดวิชาชีพและหมวดวิชาการตำรวจ มาแล้วรวม 117 หน่วยกิต และกำลังศึกษาเพิ่มในหมวดวิชาต่าง ๆ ดังกล่าว รวมทั้งหมวดวิชาเลือก จำนวน 27 หน่วยกิต

6. คุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ หมายถึง ลักษณะของพยาบาลในโรงพยาบาลตำรวจ

ซึ่งเป็นผลมาจากบุคลิภาพ การศึกษา ความรู้ความเข้าใจทักษะและเจตคติ ในการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะพยาบาลวิชาชีพ โดยแสดงออกเป็นพฤติกรรมต่าง ๆ จำแนกเป็น

6.1 คุณลักษณะด้านส่วนตัว หมายถึง พฤติกรรมทั่วไปของพยาบาลที่แสดงให้เห็นปรากฏ

ได้แก่ กริยามารยาทสุภาพอ่อนโยน แต่งกาย สะอาดเรียบร้อยเหมาะสม ยิ้มแย้มแจ่มใสร่าเริง มีอารมณ์ขัน พูดจาจะฉะฉานชัดเจน กระฉับกระเฉงว่องไวกระตือรือร้น เฉลียวฉลาดมีไหวพริบดี อารมณ์มั่นคง มีความอดทนอดกลั้น มีน้ำใจโอบอ้อมอารีเห็นอกเห็นใจ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์และคนอื่นได้ มีระเบียบวินัย

6.2 คุณลักษณะด้านวิชาชีพ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถใน

การปฏิบัติงานการพยาบาลอย่างมีคุณภาพ เกี่ยวกับการป้องกัน การส่งเสริมสุขภาพ การรักษาพยาบาล การฟื้นฟูสุขภาพและการมีจรรยาบรรณวิชาชีพ

7. ทักษะ หมายถึง ความคิดหรือการลงความเห็นของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล
ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ โดย
แยกเป็น 2 ประเด็น คือ

7.1 ทักษะที่มีต่อคุณลักษณะที่เป็นจริง หมายถึง การลงความเห็นว่ามีพฤติกรรม
การแสดงออกตามความเป็นจริง

7.2 ทักษะที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง การลงความเห็นถึงความ
ต้องการพฤติกรรมที่มุ่งหวังจะให้แสดงออก

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยขอเสนอตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. การจัดองค์การสำนักงานแพทย์ใหญ่ กรมตำรวจ
2. การจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ
3. งานพยาบาลโรงพยาบาลตำรวจ
4. คุณลักษณะของพยาบาลตำรวจ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การจัดองค์การสำนักงานแพทย์ใหญ่ กรมตำรวจ

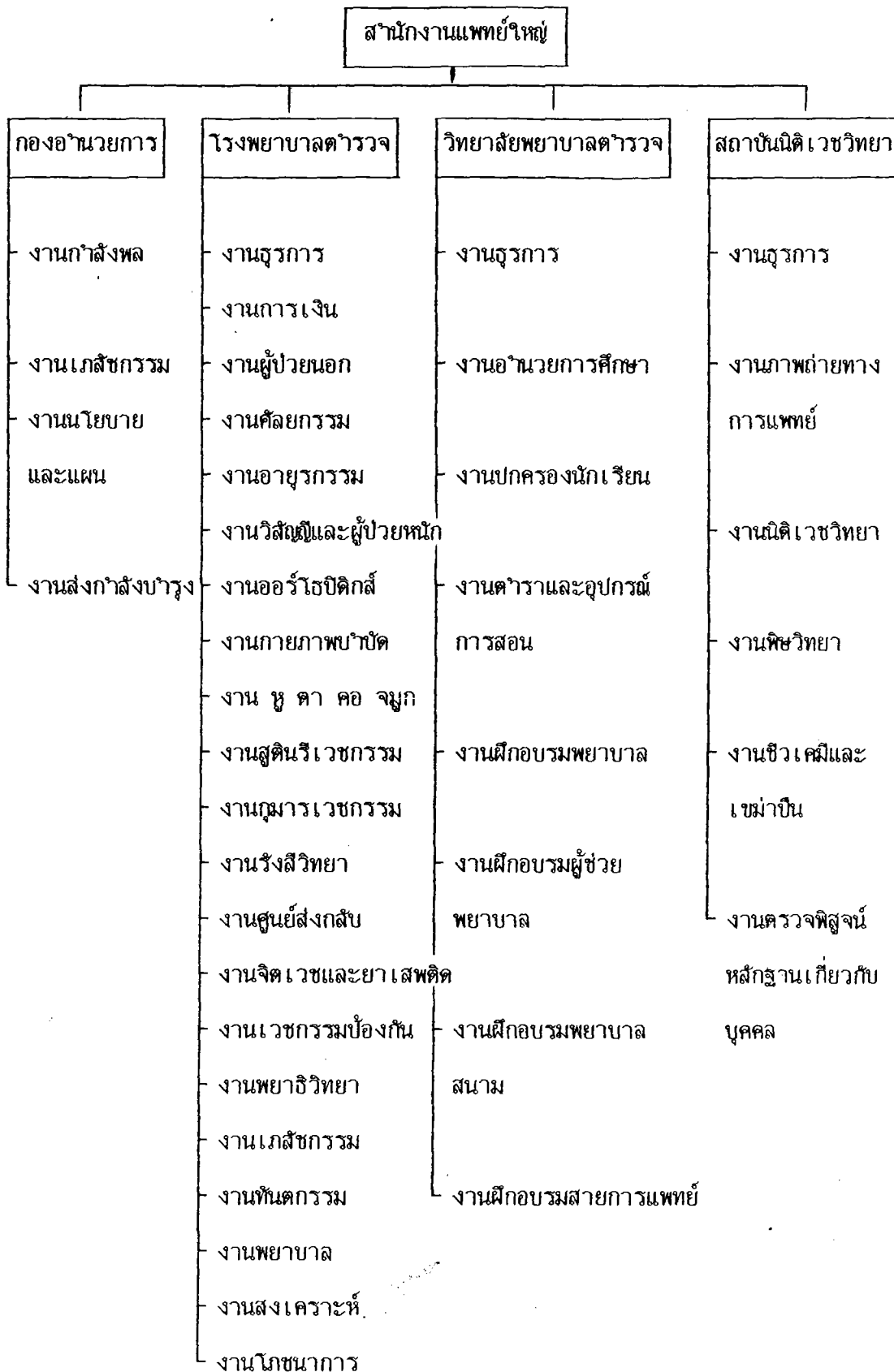
กองแพทย์กรมตำรวจ ได้รับการปรับปรุงส่วนราชการ ยกฐานะขึ้นเป็นสำนักงานแพทย์ใหญ่ กรมตำรวจ ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ กรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 8 ประกาศใช้ในเดือน เมษายน พ.ศ. 2532 (สมศักดิ์ วิวัฒนอินทร์. 2523 : 41)

สำนักงานแพทย์ใหญ่ กรมตำรวจ มีฐานะเทียบเท่ากองบัญชาการตำรวจ มีนายแพทย์ใหญ่ สำนักงานแพทย์ใหญ่กรมตำรวจ เป็นผู้บังคับบัญชา แบ่งส่วนราชการออกเป็น 4 กองบังคับการ คือ

1. กองอำนวยการ
2. โรงพยาบาลตำรวจ
3. วิทยาลัยพยาบาล
4. สถาบันนิติเวชวิทยา

ในแต่ละกองบังคับการจะประกอบด้วยงานต่าง ๆ ในบังคับบัญชา ดังแผนภูมิการแบ่งส่วนราชการ สำนักงานแพทย์ใหญ่ กรมตำรวจ

แผนภูมิการแบ่งส่วนราชการ สำนักงานแพทย์ใหญ่ กรมตำรวจ (ระเบียบกรมตำรวจ. 2522)

ภาพประกอบ แผนภูมิในการจัดองค์การของสำนักงานแพทย์ใหญ่

2. การจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ

วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ สำนักงานแพทย์ใหญ่ กรมตำรวจ มีหน้าที่ในการให้การศึกษาอบรม และผลิตพยาบาลระดับปริญญาตามหลักสูตร ซึ่งทบวงมหาวิทยาลัยและสภาการพยาบาลรับรองแล้ว โดยวิทยาลัยพยาบาลตำรวจได้เข้าเป็นสถาบันสมทบของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตามพระราชกฤษฎีกา รับวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ กรมตำรวจ เข้าสมทบในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2530 (วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ. 2536 : 1) วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ มีความเชื่อว่าพยาบาลวิชาชีพที่จะสามารถให้บริการแก่สังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นไปจะต้องมีความรู้ทั่วไปและความรู้ด้านวิชาชีพอย่างเพียงพอในการที่จะสามารถรับผิดชอบทั้งด้านร่างกายและจิตใจเกี่ยวกับการป้องกันโรค ส่งเสริมฟื้นฟูและดำรงไว้ซึ่งอนามัยที่สมบูรณ์ของประชาชน ซึ่งรวมทั้งการจำแนก วิเคราะห์ และ วินิจฉัย ปัญหาทางด้านการพยาบาล และการให้การรักษาโรครายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนดไว้ นอกจากนี้พยาบาลวิชาชีพจะต้องมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ คือยึดมั่นในจรรยาวิชาชีพ มีคุณธรรมจริยธรรม ศีลธรรม สามารถปรับปรุงและพัฒนาตนเองในทางที่ดี มีคุณสมบัติของพลเมืองดี สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีสมรรถภาพ โดยมุ่งเน้นให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณสมบัติ ดังนี้

1. สามารถนำความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ในการให้การพยาบาล การปฏิบัติงานทั่วไปในสถานที่และชุมชนได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์และ วิชาการของวิชาชีพและสังคม
2. สามารถให้การพยาบาลอย่างมีระบบ โดยนำกระบวนการการพยาบาลมาใช้ในการ ปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาของผู้ป่วยและชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. สามารถจำแนก วิเคราะห์ วินิจฉัยปัญหา วางแผนเพื่อให้การพยาบาล ตามปัญหา อาการของผู้ป่วย ครอบครัว และชุมชนได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมแต่ละราย
4. สามารถประสานงาน ร่วมงาน เสนอความคิดเห็นและตัดสินใจได้ทันทั่วทั้งที่ ทั้งใน ด้านวิชาชีพและการดำรงชีพในสังคม
5. สามารถให้การส่งเสริม ฟื้นฟู ป้องกันโรคและรักษาไว้ซึ่งอนามัยของประชาชน

6. สามารถประกอบกิจกรรมด้วยความรอบคอบ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความคิดริเริ่ม
เห็นว่า ศึกษาปัญหาต่าง ๆ แก้ปัญหาด้วยสติปัญญา มีการยืดหยุ่น และมองการณ์ไกล
 7. สามารถให้การรักษารอคได้ภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนดให้ ด้วยความรับผิดชอบ
สามารถทำการพยาบาลภาคสนามตามแผนงานของกรมตำรวจ
 8. สามารถพัฒนาตนเองและร่วมพัฒนาวิชาชีพในทางวิ เริ่มสร้างสรรค์
 9. ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตย คุณธรรม ของพลเมืองดีและในจรรยาบรรณวิชาชีพ
ในการจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ เป็นการจั
การศึกษาระดับอุดมศึกษาแบบในระบบ มาตรฐานในการผลิตพยาบาลวิชาชีพหลักสูตรพยาบาลศาสตร
บัณฑิตนี้ได้รับการรับรองจากทบวงมหาวิทยาลัยและสภาการพยาบาลแล้ว ระยะเวลาการศึกษาตาม
หลักสูตรเป็นการศึกษาเต็มเวลา 4 ปี ปีการศึกษาหนึ่งแบ่งเป็น 2 ภาคการศึกษา ภาคละไม่น้อยกว่า
15 สัปดาห์ และ 1 ภาคฤดูร้อนไม่น้อยกว่า 8 สัปดาห์ การหยุดภาคเรียนปีละไม่น้อยกว่า 7 สัปดาห์
โครงสร้างของหลักสูตรประกอบด้วย 5 หมวดวิชา รวม 144 หน่วยกิต กับ 320 ชั่วโมง (วิทยาลัย
พยาบาลตำรวจ. 2532 : 25) มีรายละเอียดดังนี้
1. หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป จำนวน 36 หน่วยกิต
 - 1.1 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ 10 หน่วยกิต
 - 1.2 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ 8 หน่วยกิต
 - 1.3 กลุ่มวิชาภาษาศาสตร์ 6 หน่วยกิต
 - 1.4 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และวิชาคณิตศาสตร์ 12 หน่วยกิต
 2. หมวดวิชาพื้นฐานวิชาชีพ จำนวน 24 หน่วยกิต
 3. หมวดวิชาชีพ จำนวน 76 หน่วยกิต
 4. หมวดวิชาเลือก จำนวน 8 หน่วยกิต
 5. หมวดวิชาการตำรวจ จำนวน 320 ชั่วโมง
 - 5.1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป 36 ชั่วโมง
 - 5.2 ระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดีและไม่เกี่ยวกับคดี 48 ชั่วโมง
 - 5.3 ประมวลกฎหมายอาญา 30 ชั่วโมง

5.4	ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	24	ชั่วโมง
5.5	พระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญา	36	ชั่วโมง
5.6	การสืบสวนคดีอาญา	18	ชั่วโมง
5.7	หลักการสอบสวนคดี	18	ชั่วโมง
5.8	กฎหมายลักษณะพยาน	20	ชั่วโมง
5.9	การฝึกแบบตำรวจและการฝึกพลศึกษา	10	ชั่วโมง

เนื่องจากวิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่มีการปฏิบัติเป็นแกนกลาง ดังนั้นการศึกษาศึกษาพยาบาลจึงเป็นการเตรียมพยาบาลที่มีความสามารถทั้งในด้านวิชาการตามลักษณะวิชาชีพ และจะต้องมีความสามารถในทางปฏิบัติการพยาบาล การเรียนการสอนจึงประกอบด้วยภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติซึ่งสัมพันธ์และสอดคล้องกัน การศึกษาภาคปฏิบัติสามารถช่วยให้นักศึกษานำความรู้ภาคทฤษฎีไปใช้ในสถานการณ์ที่เป็นจริง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง การสอนภาคปฏิบัติการพยาบาลจึงเป็นหัวใจสำคัญในการเรียนการสอนในวิชาชีพพยาบาล (จินตนา ยูนิพันธ์. 2527 : 20) การเรียนการสอนภาคปฏิบัติเป็นการจัดโอกาส เวลา สถานที่ให้นักศึกษาพยาบาลได้เรียนรู้ ได้ลงมือปฏิบัติในสภาพการณ์ที่เป็นจริง นักศึกษาพยาบาลจะได้เห็น ได้สังเกต ได้สัมผัส ได้สื่อความหมาย ลงมือกระทำ หรือให้การพยาบาลกับผู้ป่วยและผู้มารับบริการพยาบาลในสภาพที่เป็นจริงทั้งในสถาบันคือ โรงพยาบาล ในชุมชน ในบ้าน หรือในโรงเรียน การเรียนการสอนภาคปฏิบัตินี้จะใช้ผู้ป่วยหรือผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับอาการ ปัญหา และความต้องการการดูแล เพื่อการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การให้การรักษายาบาลและการฟื้นฟูสภาพ ส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติการพยาบาลให้แก่ นักศึกษาพยาบาลทุกชั้นปี วิทยาลัยพยาบาลตำรวจได้ใช้โรงพยาบาลตำรวจเป็นแหล่งให้นักศึกษาพยาบาลศึกษาและฝึกปฏิบัติงานการพยาบาลสาขาต่าง ๆ โดยจัดแบ่งนักศึกษาพยาบาลเป็นกลุ่ม ๆ แต่ละกลุ่มมีจำนวนอยู่ระหว่าง 13 - 14 คน จัดเข้าร่วมกับทีมพยาบาลในแต่ละหน่วยที่ฝึกปฏิบัติ ซึ่งมีอาจารย์พยาบาลของวิทยาลัยพยาบาลตำรวจเป็นผู้สอน และควบคุมการฝึกปฏิบัติงานการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลอย่างใกล้ชิด นอกจากนี้ยังมีพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานอยู่ในแหล่งฝึกนั้น ๆ เป็นผู้ร่วมสอน ควบคุมและนิเทศนักศึกษาพยาบาลด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะในช่วงนอกเวลาราชการ เวรป่วยและเวรตึกจะไม่มีอาจารย์พยาบาล นักศึกษาพยาบาลจะอยู่ในความควบคุมดูแลของพยาบาลวิชาชีพโดยตรง

นอกจากนี้แล้ว การจัดการศึกษาพยาบาลยังต้องมีการพัฒนาปรับเปลี่ยนตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่ทันสมัย ปรับเปลี่ยนตามโครงสร้างของสังคม การดำเนินชีวิตของคนในสังคมที่มีเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เช่น มีโรคที่เกิดขึ้นใหม่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ การที่คนมีอายุยืนยาวขึ้น เป็นต้น ดังนั้นวิทยาลัยพยาบาลตำรวจจึงต้องปรับปรุง ปรับเปลี่ยนการจัดการศึกษาพยาบาลอยู่เสมอ และยังคงสอดคล้องกับแผนการศึกษาของชาติอีกด้วย ซึ่งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (2535 - 2539) กำหนดแผนพัฒนาการศึกษา สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ไว้ดังนี้

การศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ เป็นสาขาที่มีความสำคัญมากต่อการพัฒนาการสาธารณสุขของประเทศในแต่ละปี ความต้องการบุคลากรสาขาวิชาชีพการพยาบาลจะเพิ่มมากขึ้นตามสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม ซึ่งแผนพัฒนาการศึกษา สาขาวิชาการพยาบาลศาสตร์ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 ได้กำหนดวัตถุประสงค์นโยบาย มาตรการ และเป้าหมายไว้ดังนี้ (พจนี สะเพียรชัย. 2534 : 2 - 4)

1. วัตถุประสงค์

เพื่อให้การจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ ดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกันกับนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในช่วงแผนพัฒนา ระยะที่ 7 และให้สถาบันการศึกษาพยาบาลต่าง ๆ ของประเทศสามารถพัฒนาการจัดการศึกษาพยาบาลตามความต้องการของสังคม ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพให้ได้มาตรฐานใกล้เคียงกัน รวมทั้งให้สามารถใช้ทรัพยากรด้านการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ที่มีอยู่ในประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ในการพัฒนาสุขภาพอนามัยของประชาชน จึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะที่ 7 ไว้ดังนี้

1.1 ผลิตพยาบาลระดับต่าง ๆ ที่มีคุณภาพเทียบพร้อมทั้งในด้านวิชาการ สังคม คุณธรรม และความเป็นผู้นำ ให้มีปริมาณเพียงพอกับความต้องการของสังคม โดยเน้นการเพิ่มการผลิตพยาบาลระดับปริญญาตรีและระดับมหาบัณฑิต

1.2 พัฒนาสถาบันการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ ทั้งของรัฐและเอกชนให้สามารถปฏิบัติงานตามภารกิจหลักได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความเป็นสากล ทั้งในด้านการผลิตพยาบาล การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม และการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

1.3 พัฒนาคูณภาพการบริหารและจัดการศึกษาสาขายาบาลศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพ

มีการกระจายโอกาสทางการศึกษา รวมทั้งมีการประสานสัมพันธ์กันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ทั้งในและต่างประเทศ

2. นโยบาย มาตรการ เป้าหมาย และแผนดำเนินการ (อรนันท หาดยบุตร. 2534 : 12 - 15)

ในช่วงแผนพัฒนา ระยะที่ 7 ได้กำหนดนโยบาย มาตรการ เป้าหมาย และแผนการ ดำเนินการ เพื่อการพัฒนาการจัดการศึกษา สาขายาบาลศาสตร์ ออกเป็น 7 ด้าน คือ

นโยบายที่ 1 การเพิ่มการผลิตยาบาลระดับต่าง ๆ ให้ได้ทั้งคุณภาพและปริมาณที่เพียงพอ โดยเน้นการเพิ่มการผลิตยาบาลระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา

นโยบายที่ 2 การพัฒนาคูณภาพการบริหารจัดการศึกษา สาขายาบาลศาสตร์ ให้มี ประสิทธิภาพ และให้มีการสนับสนุนการร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

นโยบายที่ 3 การปรับปรุงรูปแบบการจัดการศึกษา สาขายาบาลศาสตร์ และพัฒนา ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา เพื่อให้นักศึกษามีความสามารถทั้งในด้านวิชาการ สังคม คุณธรรม จริยธรรม มีความเป็นผู้นำและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพยาบาล

นโยบายที่ 4 พัฒนาขีดความสามารถทางด้านการวิจัยของสถาบันศึกษาพยาบาล ในการ วิจัยด้านการพยาบาลและสุขภาพอนามัยให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประเทศ

นโยบายที่ 5 การขยายขอบเขตการบริการวิชาการด้านการพยาบาลและสุขภาพอนามัย ของสถาบันการศึกษาพยาบาลให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายที่กว้างขึ้น โดยเน้นการประสานงานและ การระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ

นโยบายที่ 6 สนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของสถาบันการศึกษาพยาบาล เพื่ออนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของชาติ

นโยบายที่ 7 มุ่งพัฒนานิสิตนักศึกษาทางด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ สังคม การเป็น ผู้นำและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม เน้นการส่งเสริมกิจกรรมเสริมหลักสูตรและการปรับปรุง สวัสดิการให้แก่นิสิตนักศึกษา

นโยบายที่ 1 มีเป้าหมายการเพิ่มการผลิตพยาบาลในระดับต่าง ๆ มีสาระพอสรุปได้ดังนี้

1. เป้าหมายเชิงปริมาณ

- 1.1 การผลิตพยาบาลในหลักสูตรต่ำกว่าปริญญาตรี ให้มีการเพิ่มจำนวนการรับนักศึกษาเข้าใหม่ในอัตราเฉลี่ย ร้อยละ 3 ต่อปี หรือตลอดแผนพัฒนาฯ ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 1.5
- 1.2 เพิ่มการผลิตพยาบาลระดับปริญญาตรีในหลักสูตร
 - 1.2.1 พยาบาลศาสตร์ระดับปริญญาตรี 4 ปี โดยเพิ่มจำนวนรับนักศึกษาเข้าใหม่ ร้อยละ 5 ต่อปี หรือตลอดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 ร้อยละ 25
 - 1.2.2 พยาบาลศาสตร์ ระดับปริญญาตรีต่อเนื่อง 2 ปี โดยเพิ่มจำนวนรับนักศึกษาใหม่ ร้อยละ 10 ต่อปี หรือตลอดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 ร้อยละ 50
- 1.3 เพิ่มการผลิตพยาบาลระดับปริญญาโท โดยการรับนักศึกษาใหม่เพิ่ม ร้อยละ 15 ต่อปี
- 1.4 เพิ่มการผลิตพยาบาลระดับปริญญาเอก ให้มีการเพิ่มจำนวนรับนักศึกษาเข้าใหม่ ปีละ 15 คน ตลอดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7
- 1.5 หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต (เฉพาะทาง) ให้มีการเปิดรับนักศึกษาเข้าใหม่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 5 ต่อปี

2. เป้าหมายเชิงคุณภาพ

- 2.1 ให้พัฒนาระบบและวิธีการรับนักศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ ในหลักการต่าง ๆ เปิดโอกาสให้ประชาชนที่ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งบุคลากรฝ่ายบริการเข้าศึกษาในหลักสูตรต่าง ๆ ได้
- 2.2 ให้มีการประเมินหลักสูตรเป็นระยะ ๆ และปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นแบบบูรณาการ
- 2.3 ให้มีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย
- 2.4 ให้มีการพัฒนาโครงการความร่วมมือทางวิชาการระหว่าง สถาบัน และต่างสังกัด

2.5 ให้สร้างและพัฒนาสิ่งเื้ออ้านวยการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ และมีปริมาณที่เพียงพอ

2.6 ให้สถาบันจัดสรรทุนและสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ และเื้ออ้านวยต่อความคล่องตัวของบุคลากรทางวิชาการในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ อย่างเพียงพอ

2.7 ให้มีโครงการความร่วมมือทางวิชาการสาขาศาสาทยาศาสตร์ระหว่างประเทศ และมีกิจกรรมทางการศึกษาสำหรับนักศึกษานานาชาติ

นโยบายที่ 2 การพัฒนาคุณภาพการบริหารการจัดการศึกษา สาขาศาสาทยาศาสตร์ ให้มีประสิทธิภาพ และให้มีการร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

1. เป้าหมายเชิงปริมาณ

1.1 ให้เพิ่มจำนวนอาจารย์พยาบาล ตลอดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 30 จากจำนวนอาจารย์ที่มีอยู่เดิม และให้ได้ยัตราส่วนอาจารย์ : นักศึกษา เท่ากับ 1 : 8 ในหลักสูตรระดับปริญญาตรี และ 1 : 5 ในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

1.2 ให้การสนับสนุนการศึกษาต่อของอาจารย์พยาบาลในระดับปริญญาโท ไม่น้อยกว่า 270 คนต่อปี ระดับปริญญาเอก ไม่น้อยกว่า 30 คนต่อปี

1.3 ให้จัดประชุมสัมมนา เครือข่ายระบบสารสนเทศด้านการบริหารการศึกษา สาขาศาสาทยาศาสตร์ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

2. เป้าหมายเชิงคุณภาพ

2.1 ให้มีการพัฒนาปรับปรุงระบบการบริหารงานภายในสถาบันการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและความคล่องตัวในการปฏิบัติ

2.2 ให้มีแผนการผลิตและพัฒนาบุคลากรที่ชัดเจน และมีเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพอาจารย์พยาบาลระดับปริญญาให้ได้สัดส่วน ปริญญาเอก : โท : ตรี ไม่น้อยกว่า 3 : 6 : 1 สำหรับสถาบันการศึกษาที่สอนในระดับปริญญาตรี และสัดส่วนปริญญาเอก : โท ไม่น้อยกว่า 5 : 5 ในหลักสูตรระดับหลังปริญญาตรี

2.3 ให้มีองค์กรและเครือข่ายระบบสารสนเทศด้านการบริหารการศึกษาศาสาทยาศาสตร์ในทุกสถาบัน

นโยบายที่ 3 การปรับปรุงรูปแบบการจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์และพัฒนา

สิ่งสนับสนุนการศึกษาเพื่อให้โอกาสนักศึกษามีความสามารถในด้านวิชาการ สังคม คุณธรรม จริยธรรม
มีความเป็นผู้นำและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาล

1. เป้าหมายเชิงปริมาณ

1.1 ให้สถาบันการศึกษาพยาบาลทุกสถาบันมีห้องสมุดซึ่งมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 25
ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด และมีหนังสือจำนวนไม่น้อยกว่า 30 เท่า ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด

1.2 เพิ่มการจัดการเรียนการสอน แบบที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ไม่น้อยกว่า ร้อยละ
20 ของกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนทั้งหมด

1.3 ให้มีการจัดตั้งหน่วยบริการการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Learning Resource
Center) อย่างน้อยปีละ 4 สถาบัน

1.4 ให้มีโครงการร่วมผลิตบัณฑิตและการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ระหว่างสถาบัน
อย่างน้อย 1 โครงการ

1.5 ให้มีโครงการพัฒนานักศึกษาด้านคุณธรรม จริยธรรม และทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ
สถาบันละ 1 โครงการต่อปี

1.6 ให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาอาจารย์และสนับสนุนการแต่งตั้งทางทาง
พยาบาลที่เป็นภาษาไทย เพิ่มขึ้นปีละอย่างน้อย 4 สถาบัน

1.7 ให้มีตำราทางพยาบาลที่เป็นภาษาไทย ที่แต่งแปลและเรียบเรียงหรือ
ปรับปรุงใหม่จำนวนอย่างน้อย ร้อยละ 50 ของจำนวนรายวิชาที่เปิดสอนในสถาบัน

2. เป้าหมายเชิงคุณภาพ

2.1 ให้มีระบบบริการห้องสมุดที่เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้าของอาจารย์และนักศึกษา
โดยจัดให้มีสถานที่และหนังสือที่ทันสมัยในจำนวนที่เพียงพอ

2.2 ให้ลดการจัดการเรียนการสอนแบบบรรยายและเพิ่มการจัดการเรียนการสอน
แบบเรียนด้วยตนเองให้มากขึ้น

2.3 ให้มีแผนปฏิบัติการประจำปีด้านการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจน และ
สอดคล้องกับแผนการปฏิบัติการด้านอื่น ๆ

2.4 ให้มีโครงการกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษาด้านคุณธรรม จริยธรรม และทัศนคติ
ที่ดีต่อวิชาชีพ

นโยบายที่ 4 พัฒนาศักยภาพความสามารถทางการวิจัยของสถาบันการศึกษาพยาบาล

ในการวิจัยด้านการพยาบาลและสุขภาพอนามัยให้สอดคล้องกับปัญหาความต้องการของประเทศ

1. เป้าหมายเชิงปริมาณ

1.1 ให้สถาบันการศึกษาพยาบาลดำเนินการวิจัยอย่างน้อยสถาบันละ 3 โครงการ
ต่อปี

1.2 ให้จัดตั้งศูนย์วิจัยทางการพยาบาลในภาคต่าง ๆ ของประเทศอย่างน้อยภาคละ
1 แห่ง

1.3 ให้สถาบันที่จัดตั้งศูนย์วิจัยทางการพยาบาลจัดทำโครงการอบรมนักวิจัย เพื่อให้
อาจารย์พยาบาลและพยาบาลได้เข้าร่วมอบรมเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าปีละ 200 คน

1.4 ให้จัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบงานวิจัยภายในสถาบันสำหรับสถาบันที่เปิดสอน
หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

2. เป้าหมายเชิงคุณภาพ

2.1 ให้มีกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ

2.2 ให้มีโครงการวิจัยระหว่างสถาบันทั้งในและต่างประเทศ

2.3 สนับสนุนให้มีการวิจัยร่วมระหว่างวิชาชีพ และหลาย ๆ วิชาชีพให้มากขึ้น

2.4 ให้มีระบบเครือข่ายสารสนเทศด้านการวิจัยทางการพยาบาลในประเทศและ
ระหว่างประเทศ

นโยบายที่ 5 การขยายขอบเขตการบริการวิชาการด้านการพยาบาลและสุขภาพอนามัย

ของสถาบันการศึกษาพยาบาลให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายที่กว้างขึ้น โดยเน้นการประสานงานและ
การระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ

1. เป้าหมายเชิงปริมาณ

1.1 จัดบริการทางวิชาการที่ให้ประโยชน์โดยตรงด้านสุขภาพอนามัยต่อสังคม
อย่างน้อยสถาบันละ 3 โครงการต่อปี

1.2 จัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการกิจกรรมด้านบริการทางวิชาการ อย่างน้อย
ร้อยละ 5 ของงบดำเนินงานประจำปีของสถาบัน

1.3 จัดโครงการสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นระหว่างผู้ปฏิบัติงานด้านบริการ และผู้แทนองค์กรในชุมชนในการพัฒนาปรับปรุงงานด้านบริการวิชาการ อย่างน้อยสถาบันละ 1 โครงการต่อปี

2. เป้าหมายเชิงคุณภาพ

2.1 ให้มีกิจกรรมการเผยแพร่ความรู้ผ่านทางสื่อสารมวลชนต่าง ๆ เช่น สถานีวิทยุ สถานีโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และอื่น ๆ

2.2 จัดให้มีเครือข่ายสารสนเทศด้านการบริการทางวิชาการระหว่างสถาบัน การศึกษาพยาบาล

นโยบายที่ 6 สนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของสถาบันการศึกษาพยาบาลเพื่ออนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของชาติ

1. เป้าหมายเชิงปริมาณ

1.1 ให้มีการจัดโครงการด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมอย่างน้อยสถาบันละ 1 โครงการต่อปี

1.2 ให้มีโครงการด้านการอนุรักษ์และส่งเสริมสิ่งแวดล้อมของชาติ อย่างน้อย สถาบันละ 1 โครงการต่อปี

2. เป้าหมายเชิงคุณภาพ

2.1 ให้มีโครงการความร่วมมือระหว่างสถาบันองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ในการ อนุรักษ์และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของชาติ

2.2 ให้มีการปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาและอาจารย์มีส่วนร่วมและมีประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมที่พึงประสงค์

2.3 ให้มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนประสบการณ์วิชาการและวัฒนธรรมระหว่างประเทศ เพิ่มขึ้น

นโยบายที่ 7 มุ่งพัฒนานิสิตนักศึกษาด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ สังคม การเป็นผู้นำ และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม โดยเน้นการส่งเสริมกิจกรรมหลักสูตรและการปรับปรุง สวัสดิการที่ให้แก่ นิสิตนักศึกษา

1. เป้าหมายเชิงปริมาณ

1.1 จัดทำโครงการกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านการพัฒนาบุคลากร การกีฬา และ นันทนาการ และการแนะแนวแก่นักศึกษาอย่างน้อยสถาบันละ 3 โครงการต่อปี

1.2 จัดทำโครงการบริการทางวิชาการแก่ชุมชน ซึ่งเป็นโครงการร่วมระหว่าง อาจารย์พยาบาลและนิสิตนักศึกษา โครงการร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาพยาบาลและหรือ โครงการร่วมมือระหว่างสถาบันกับสมาคมวิชาชีพอย่างน้อยสถาบันละ 3 โครงการต่อปี

1.3 ให้สถาบันการศึกษาพยาบาลทุกสถาบันสนับสนุนให้นิสิตนักศึกษาจัดตั้งสโมสร นักศึกษาพยาบาล เพื่อดำเนินการบริหารกิจกรรมนิสิตนักศึกษาตามระบอบประชาธิปไตย สถาบันละ 1 โครงการ

1.4 ให้สถาบันการศึกษาพยาบาลทุกสถาบันมีโครงการจัดตั้งกองทุนการศึกษา เพื่อ ช่วยเหลือนักศึกษาที่ขาดแคลนในรูปแบบต่าง ๆ อย่างน้อย 1 โครงการ

1.5 ให้สถาบันการศึกษาพยาบาลทุกสถาบันจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการใน ด้านสวัสดิการนิสิตนักศึกษาอย่างน้อยร้อยละ 1 ของงบดำเนินการประจำปี

2. เป้าหมายเชิงคุณภาพ

2.1 ให้มีแผนปฏิบัติงานด้านกิจกรรมนิสิตนักศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนานิสิตนักศึกษา ด้านต่าง ๆ ให้ชัดเจนและสอดคล้องกับแผนปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอน

2.2 ให้มีการประสานงานด้านกิจการนิสิตนักศึกษาที่ชัดเจนระหว่างสถาบันและ ระหว่างสถาบันกับสมาคมวิชาชีพ

2.3 ให้มีการประชาสัมพันธ์การปฏิบัติกิจกรรมเพื่อพัฒนาชุมชน การประกาศ เกียรติคุณนิสิตนักศึกษาที่เป็นตัวอย่างด้านคุณธรรม จริยธรรม และการบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม อย่างสม่ำเสมอ

2.4 ให้จัดสรรงบประมาณในการจัดสวัสดิการแก่นักศึกษาให้เพิ่มมากขึ้น เมื่อสิ้น แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 คาดว่าทิศทางการพัฒนาสุขภาพอนามัย จะต้องอยู่ในกรอบ 4 ประการ ดังนี้

1. เป็นทิศทางใหม่ที่ทำให้ความครอบคลุมและเป็นธรรม จากพื้นที่ทั้งเขตเมือง และชนบท ไม่มีช่องว่างทั้งในเรื่องของเพศ วัย และฐานะทางสังคม

2. มีการผสมผสานที่บูรณาการในระหว่างบริการสาธารณสุขทั้ง 4 ด้าน คือ ส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค รักษาพยาบาลฟื้นฟูสุขภาพ ตลอดจนการส่งต่อต้องทันต่อเวลาและปัญหา

3. ความยืดหยุ่นและสอดคล้อง ทั้งในเขตเมือง เขตอุตสาหกรรม ชุมชน รวบรวมและชุมชนแออัด มีมาตรฐานในการพัฒนาปริมาณและคุณภาพที่สอดคล้องกับพื้นที่นั้น

4. การมีส่วนร่วมของประชาชน และชุมชนให้เข้ามามีขีดชอบแก้ปัญหา สาธารณสุขบนรากฐานของการพึ่งตนเอง

ทิศทางการพัฒนาสาธารณสุขจะต้องอยู่บนพื้นฐานของแนวทางการพัฒนาสาธารณสุข แผน 7 กล่าวคือ

1. เป้าหมายของนโยบายด้านสาธารณสุข จะต้องเพิ่มความชัดเจน และเน้นหนักในเรื่องการปรับปรุงแก้ไขสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรด้านสุขภาพอนามัยอย่างแท้จริง
2. มุ่งให้ความสำคัญเป็นลำดับสูงสุดแก่การส่งเสริมสุขภาพและการควบคุมป้องกันโรค
3. โครงสร้างองค์กรและระบบงานด้านสาธารณสุขของรัฐ จะต้องได้รับการปรับปรุงให้สามารถทำหน้าที่เป็นฝ่ายรุกในการป้องกันปัญหาต่าง ๆ ได้มากและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
4. การกระจายอำนาจในการวางแผน วินิจฉัยสั่งการ และการเพิ่มการจัดสรรทรัพยากรให้แก่องค์กร จะต้องได้รับการพิจารณาและดำเนินการโดยเร็ว
5. ประชาชนทั้งในชนบทและเขตเมือง จะต้องได้รับการสุขศึกษาอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง
6. นโยบายและกลยุทธ์ในการป้องกันปัญหาสาธารณสุข หรือจัดบริการต้องตระหนักถึงประเด็นความเป็นธรรม และเสมอภาคได้เด่นชัด
7. การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขจะต้องยึดหลักความมีประสิทธิภาพและประหยัด
8. สนับสนุนด้านการเงินและการคลัง ให้เพียงพอกับสภาพและปัญหาที่เปลี่ยนแปลง
9. พัฒนาองค์กรหรือสถาบัน ซึ่งจะทำหน้าที่ในการวิเคราะห์และพัฒนานโยบาย
10. พัฒนาระบบการวางแผนสาธารณสุขแห่งชาติ ประสานแผนระหว่างกระทรวงกับภาคเอกชน และประสานแผนในระดับกระทรวง

11. พัฒนาระบบข้อมูลข่าวสาร ข้อมูลระดับวิทยา การใช้คอมพิวเตอร์ในการวางแผน การติดตามควบคุม และประเมินผลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
12. ประสานการผลิตการใช้ และพัฒนาบุคลากรสาธารณสุข โดยจะมีการรวมโครงสร้าง ของกรมทุกกรมในเรื่องของการพัฒนาบุคลากรเป็นกรมพัฒนาบุคลากรสาธารณสุข ซึ่งจะให้เป็น ระบบมากขึ้น
13. พัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากรสาธารณสุขในส่วนภูมิภาคให้มีขีดความสามารถ เพิ่มขึ้น
 - ส่งเสริมโครงการพัฒนาบริการสาธารณสุขให้เกิดผลเชิงปฏิบัติมากขึ้นในการ ช่วยเหลือทางวิชาการและทรัพยากรของกลุ่มเครือข่ายระบบส่งต่อผู้ป่วย
 - เร่งพัฒนาโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไปให้เป็นสถานบริการระดับสูง (TERTIARY CARE) เพื่อสนับสนุนความรู้ เทคนิควิชาการแก่สถานบริการระดับล่าง
 - เร่งพัฒนาโรงพยาบาลชุมชนให้มีขนาด 30 เตียงอย่างต่ำ มีแพทย์เฉพาะทาง เวชปฏิบัติทั่วไปให้มีมาตรฐานสูงขึ้น เพื่อกลั่นกรองผู้ป่วยระดับอำเภอ
 - ยกกระดับขีดความสามารถสถานอนามัยด้านการรักษาพยาบาลให้มากขึ้น เร่งจัดสรร บุคลากรให้ครบ ปรับปรุงความรู้ความสามารถบุคลากรให้มีพยาบาลวิชาชีพ สนับสนุนเพิ่มงบประมาณ และอุปกรณ์
14. สนับสนุนการดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐานในเขตชนบทและเขตเมืองอย่างต่อเนื่อง หารูปแบบและสร้างแรงจูงใจ พัฒนาคุณภาพ อสม.และพสส.ที่มีอยู่
15. สนับสนุนและพัฒนาระบบประกันสุขภาพโดยสมัครใจให้ครอบคลุมประชากรได้ กว้างขวางยิ่งขึ้น
16. การดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคทางด้านสาธารณสุข และอนามัยสิ่งแวดล้อม ทั้งในส่วนกลางและภูมิภาคต้องพัฒนารูปแบบให้เข้าถึงประชาชนมากขึ้น
17. พัฒนากฎหมายระเบียบข้อบังคับให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน เช่น กฎหมาย คุ้มครองผู้บริโภค พระราชบัญญัติอาหารและยาเกี่ยวกับการผลิต นำเข้า จำหน่าย พระราชบัญญัติ โรคติดต่ออันตราย ยาเสพติด และสารพิษต่าง ๆ

18. ปรับปรุงและขยายการตรวจวิเคราะห์ปัจจัยทางห้องปฏิบัติการให้มีการครอบคลุม และมีคุณภาพ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานสาธารณสุขและการส่งออกสินค้าให้เกิดประสิทธิผล

19. ปัญหาสาธารณสุขที่ต้องให้ความสำคัญมากขึ้นในอนาคต ได้แก่ อุบัติเหตุ โรคหัวใจ มะเร็ง เอชไอวี สุขภาพจิต ใช้เลือดออก ใช้สมองอักเสบ โรคตับอักเสบ คอพอกจากขาดสารไอโอดีน พยาธิใบไม้คืบ พยาธิปากขอ โรคทางเดินอาหาร โรคทางเดินหายใจ โรคจากสิ่งแวดล้อม และการทำงานซึ่งมีแนวโน้มสูงขึ้น จึงต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

20. ขยายผลและผสมผสานโครงการเร่งรัด "3 อ" ซึ่งได้แก่ เอชไอวี อาหาร อุบัติเหตุ อุบัติภัย และให้เพิ่ม อ. อื่น ๆ อุจจาระร่วง อนามัยสิ่งแวดล้อม อนามัยแม่และเด็ก อุตสาหกรรม (อาชีวอนามัย) ออกก่าลัง

21. พัฒนานักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์และสาธารณสุขสาขาอย่างต่อเนื่อง ร่วมกับการพัฒนาโครงสร้างองค์กร แผนการวิจัย ระบบบริการสาธารณสุขให้เชื่อมโยง และประสานด้านสนับสนุนระบบบริการ และบริการอย่างมีประสิทธิภาพ

3. งานพยาบาลโรงพยาบาลตำรวจ

งานพยาบาลเป็นงานหนึ่งของโรงพยาบาลตำรวจ สำนักงานแพทย์ใหญ่ กรมตำรวจ โดยร่วมดำเนินการนโยบายหลัก คือ ให้บริการด้านสุขภาพอนามัยแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจและครอบครัว ตลอดจนประชาชนทั่วไป พร้อมทั้งให้ความร่วมมือเกี่ยวกับการศึกษาแก่เจ้าหน้าที่วิชาชีพทั้งในและนอกสถาบัน งานพยาบาลได้กำหนดวัตถุประสงค์ของงานไว้เพื่อเสริมสร้างคุณภาพของการบริการทางการแพทย์พยาบาล และเป็นแนวทางสำหรับปรับปรุงงาน ดังนี้

1. เพื่อจัดบริการทางการแพทย์พยาบาลที่มีประสิทธิภาพแก่ผู้ป่วยและประชาชนที่มาใช้บริการ โดยยึดปรัชญาของงานเป็นหลักในการปฏิบัติ
2. เพื่อร่วมมือและประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์ และความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์พยาบาลกับเจ้าหน้าที่แผนกอื่น ๆ พยายามให้มีความพอใจในงาน

3. เพื่อปรับปรุงคุณภาพบริการพยาบาล โดยจัดให้มีการนิเทศการปฏิบัติงาน แนะนำ และ ประเมินผลงานกับเจ้าหน้าที่ทางการพยาบาล
4. เพื่อร่วมมือและประสานงานกับเจ้าหน้าที่ที่มีคุณภาพในการวางแผนการรักษาผู้ป่วย
5. เพื่อพัฒนาความรู้เจ้าหน้าที่ในระหว่างประจำการ โดยการฝึกอบรมส่งเสริมให้ การศึกษาอบรมระยะสั้น ระยะยาว ตามความเหมาะสมของการบริการพยาบาล
6. เพื่อร่วมมือ สนับสนุนการศึกษาของนักศึกษาพยาบาล นักเรียนผู้ช่วยพยาบาล หรือ การขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น ๆ เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติ
7. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยทางการพยาบาลและการแพทย์ที่เกี่ยวข้องกับการ ปรับปรุงบริการของหน่วยงาน
8. เพื่อประเมินคุณภาพของบริการทางการพยาบาลและปรับปรุงแก้ไข
9. เพื่อร่วมมือและประสานงานกับชุมชนเกี่ยวกับการป้องกัน ส่งเสริมและรักษา ให้ คำแนะนำ และส่งต่อผู้ป่วยไปรับบริการในสถานที่ที่เหมาะสม

หน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินงานของพยาบาล ควรมีความแตกต่างกันไปตามลักษณะ และนโยบายการบริหารของแต่ละโรงพยาบาล อย่างไรก็ตาม พอจะสรุปได้ว่า งานการพยาบาลมี หน้าที่หลักในด้าน

1. หน้าที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วย รวมทั้งการให้การดูแลรักษาผู้ป่วยโดยคำนึงถึงผู้ป่วยเป็น บุคคลสำคัญที่สุดในการให้การบริการพยาบาล
2. การจัดบุคลากรให้กับหน่วยงานและหอผู้ป่วยทั้งหมด โดยจะรวมถึง การจัดจำนวน บุคลากรประเภทต่าง ๆ ประจำหน่วยงาน จัดชั่วโมงการทำงาน ทำตาราง การทำงานและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. กำหนดคุณภาพของบุคลากรพยาบาลระดับต่าง ๆ รวมทั้งการเลื่อนตำแหน่ง
4. เลือกลงและจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการบริการ พยาบาล
5. ร่วมมือกับโรงพยาบาลในการควบคุมการแพร่เชื้อโรคในโรงพยาบาล
6. ร่วมมือประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

7. ร่วมมือในการสร้างนโยบายของโรงพยาบาล
8. หน้าที่ด้านการสอน ผูกอบรมบุคลากรพยาบาล
9. สนับสนุนด้านการศึกษาวิจัย

ด้วยเหตุผลที่ว่าภารกิจของงานการพยาบาลนั้นกว้างขวาง องค์กรของงานการพยาบาล ซึ่งมีบุคลากรสาขาวิชาชีพการพยาบาลและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานทางการพยาบาลเป็นจำนวนมากกว่าบุคลากรสาขาอื่น ๆ ในโรงพยาบาลเดียวกัน งานการพยาบาลจึงเป็นไปในลักษณะกระจายความรับผิดชอบ เพื่อให้สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหารในงานการพยาบาล จึงแบ่งออกเป็น 3 ระดับด้วยกัน คือ

1. ผู้บริหารระดับสูง ได้แก่ หัวหน้างานการพยาบาลซึ่งจะรับผิดชอบงานทั้งหมด ทำหน้าที่วางแผน ควบคุมประสานกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานทั้งในแง่ของ เงิน สิ่งของ และวิธีการ เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ และเป็นไปตามมาตรฐานของการพยาบาล
2. ผู้บริหารระดับกลาง ได้แก่ พยาบาลที่ทำหน้าที่ผู้ตรวจการ หรือ ผู้เฝ้า หรืออาจมีชื่อเรียกที่แตกต่างกันออกไป ผู้บริหารระดับนี้รับผิดชอบดูแลหรือผู้ป่วยมากกว่า 3 หรือผู้ป่วยขึ้นไป ช่วยหัวหน้าหรือผู้ป่วยเกี่ยวกับการบริหารการพยาบาลและการให้บริการผู้ป่วย เป็นผู้รับนโยบายของงานการพยาบาลลงสู่หัวหน้าหรือผู้ป่วย
3. ผู้บริหารระดับต้น ได้แก่ พยาบาลที่ทำหน้าที่หัวหน้าหรือผู้ป่วย เป็นผู้วางแผนงานทุกอย่างเกี่ยวกับการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานการพยาบาล เป็นผู้จัดระบบงาน ดำเนินการจัดให้มีบริการพยาบาลที่มีประสิทธิภาพ ประสานงานกับบุคลากรอื่น ๆ สนับสนุนและมีการพัฒนาเจ้าหน้าที่ เป็นผู้ควบคุมงาน เพราะต้องประเมินประสิทธิภาพของบริการพยาบาล และปกครองบังคับบัญชาพยาบาลวิชาชีพ พยาบาลเทคนิค และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ที่ปฏิบัติงานหรือผู้ป่วยที่ตนรับผิดชอบอยู่

อย่างไรก็ตามงานพยาบาลโรงพยาบาลตำรวจยังได้กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของพยาบาลที่ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ โดยละเอียดเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ควบคุมดูแล กำกับ และตรวจสอบติดตามงาน ดังจะกล่าวต่อไปนี้ (คู่มือข้าราชการงานพยาบาล โรงพยาบาลตำรวจ. 2534 :

หน้าที่ความรับผิดชอบของพยาบาลเอก

ตำแหน่งนี้ได้รับมอบหมายให้ควบคุม ตรวจสอบให้คำปรึกษา สอน แนะนำ ตลอดจน ประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ได้บังคับบัญชาในหอผู้ป่วยและหน่วยงานที่รับผิดชอบตามที่หัวหน้างาน พยาบาลมอบหมาย นอกจากนี้ยังปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย ตามความเหมาะสม ตลอดจนปฏิบัติราชการแทนหัวหน้างานพยาบาล ทั้งนี้เพื่อให้งานที่ปฏิบัติเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ และบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่

1. วางแผนการปฏิบัติงานและมอบหมายงานให้หัวหน้าหอผู้ป่วยและหรือหัวหน้า หน่วยงานในความรับผิดชอบ ตามความเหมาะสม
2. ตรวจสอบและควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ได้บังคับบัญชาทุกระดับ ให้เป็นไปตาม มาตรฐานหรือระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง
3. สอนหรือให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาในการปฏิบัติงานแก่ผู้ได้บังคับบัญชา
4. ช่วยแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในการปฏิบัติงาน และเสนอรายงานต่อผู้บังคับบัญชา ตามลำดับชั้น
5. ประสานงานระหว่างหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง
6. ประสานงานกับวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาทุกหลักสูตร ด้านการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย
7. ประเมินผลการปฏิบัติงานทั้งในด้านการพยาบาลและด้านการปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่ทุกระดับ
8. ส่งเสริมผู้ได้บังคับบัญชาให้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม และสร้างเสริม ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน
9. ดูแลเกี่ยวกับสวัสดิการแก่เจ้าหน้าที่ในความรับผิดชอบให้เป็นไปอย่างเหมาะสม
10. เป็นที่ปรึกษาส่วนตัวแก่ผู้ได้บังคับบัญชา เมื่อมีปัญหาในการปฏิบัติงาน
11. ควบคุม ดูแล การจัดอาคารสถานที่ให้เป็นระเบียบ สะอาด สะดวก และปลอดภัย จากการแพร่กระจายเชื้อโรค

12. ควบคุม สํารวจ และแนะนํากี่ยวกับการจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์และอุปกรณ์ที่จําเป็น ต้องใช้ให้เพียงพอ รวมถึงการเก็บรักษา การใช้ให้เป็นไปอย่างประหยัดและเป็นไปตามระเบียบของ ทางราชการ

13. เสนอข้อคิดเห็นและร่วมในการพิจารณาเสนองบประมาณประจำปี

14. เสนอข้อคิดเห็นและร่วมในการพิจารณาคัดเลือกเจ้าหน้าที่ทุกประเภทในสาย งานการพยาบาล

15. ร่วมมือในการจัดทำ ปรับปรุง แก้ไข คู่มือการปฏิบัติการพยาบาลมาตรฐานการ พยาบาล และอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการพยาบาล

16. อื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้างานพยาบาล

หน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าหอผู้ป่วย

1. รับนโยบายของฝ่ายการพยาบาล
2. รับมอบงานจากหัวหน้าฝ่ายการพยาบาล
3. วางแผนควบคุมกำกับงานเกี่ยวกับ
 - 3.1 อัตราการสํง
 - 3.2 เทคนิคบริการ
 - 3.3 งานสุขศึกษา
 - 3.4 วัสดุ ครุภัณฑ์ ยา เวชภัณฑ์ เสื้อผ้าและเครื่องนอน
 - 3.5 ระเบียบรายงานต่าง ๆ
4. ติดตามประเมินผลงานตามแผนที่วางไว้
5. ร่วมกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ทุกระดับ
6. มอบหมายงานให้แก่เจ้าหน้าที่แต่ละระดับตามความรู้ ความสามารถ
7. ร่วมทีมการพยาบาลในการสํารวจ วางแผน แนะนํ แก้ไขปัญหาที่ซับซ้อน

ในการให้การพยาบาลและเทคนิคบริการร่วมกับผู้ชำนาญเฉพาะทางทุกครั้ง

8. เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำด้านเทคนิคบริการและปัญหาอื่น ๆ
9. เป็นหัวหน้าทีมในการให้การพยาบาลผู้ป่วย

10. สำรวจปัญหาความต้องการบริการพยาบาลของผู้ป่วย
11. จัดหา ควบคุม การใช้ บำรุงรักษาวัสดุ ครุภัณฑ์ ยาและเวชภัณฑ์ รวมทั้งเสื้อผ้า และเครื่องนอน
12. นิเทศการปฏิบัติการพยาบาล
13. ดูแลความสะอาดเรียบร้อยภายในบริเวณโดยรอบ รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อม ให้เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน
14. จัดทำและจัดทำคำรา คู่มือ เอกสาร เกี่ยวกับการรักษาพยาบาลไว้ประจำตึก
15. เป็นประธานการประชุมประจำเดือนเพื่อร่วมแก้ไขปัญหภายในหน่วยงาน
16. ประสานงานภายในและนอกหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
17. กำหนดวิธีการปฏิบัติงานภายในตึก
18. ประเมินผลเกี่ยวกับ
 - 18.1 คุณภาพบริการพยาบาล
 - 18.2 การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่
19. พิจารณาความดี ความชอบของเจ้าหน้าที่ทุกระดับ
20. ควบคุมให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบให้การพยาบาลผู้ป่วยตลอด 24 ชั่วโมง
21. ปฐมนิเทศ
 - 21.1 ผู้เข้าปฏิบัติงานใหม่
 - 21.2 นักศึกษาพยาบาล
 - 21.3 ผู้ศึกษาอบรมงาน
22. จัดประสบการณ์ทางด้านการพยาบาลให้แก่นักศึกษาและผู้มาฝึกอบรมงาน
23. เป็นผู้ตรวจการในวันหยุดและนอกเวลาราชการ
24. รวบรวมสถิติ เวชระเบียน รายงาน ประจำเดือน ประจำปี
25. ร่วมเป็นกรรมการเฉพาะกิจในคณะทำงานต่าง ๆ
26. นำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาบริการพยาบาล
27. ส่งเสริมและร่วมมือการนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนปรับปรุงงานและการวิจัย

28. เป็นวิทยากรเผยแพร่ความรู้ทางการพยาบาล ฯลฯ

29. ดูแลสวัสดิการด้านต่าง ๆ ให้แก่เจ้าหน้าที่ทุกระดับ

30. ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย

หน้าที่ความรับผิดชอบของพยาบาลวิชาชีพ

พยาบาลวิชาชีพเป็นพยาบาลระดับปฏิบัติการ ซึ่งเป็นกลุ่มบุคลากรจำนวนมากที่ทำหน้าที่ให้บริการทางการพยาบาลแก่ผู้ป่วยและผู้รับบริการอื่น ๆ รวมทั้งควบคุมดูแลช่วยเหลือ แนะนำ สอนงานการพยาบาลต่าง ๆ ให้แก่นักศึกษาพยาบาล และนักเรียนผู้ช่วยพยาบาล ซึ่งจะต้องมี คุณสมบัติและความรู้ความสามารถ ได้แก่

1. ต้องได้รับประกาศนียบัตรพยาบาล หรืออนุประกาศนียบัตรพยาบาลและอนามัยเป็น อย่างน้อยและเป็นผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนประกอบโรคศิลป์ในประเทศไทยแล้ว
2. มีความรู้ทางทฤษฎีและการปฏิบัติเกี่ยวกับการให้บริการพยาบาลสมรรถนะแบบ
3. มีความเข้าใจและสนับสนุนในวัตถุประสงค์ของนโยบายของหน่วยงาน
4. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
5. มีความกระตือรือร้นที่จะศึกษาเพิ่มเติมอยู่เสมอ
6. มีสุขภาพดีทั้งทางกายและใจ มีความประพฤติและมารยาทดี

โรงพยาบาลตำรวจได้กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของพยาบาลวิชาชีพไว้ดังนี้

ก. ด้านการศึกษา

1. ช่วยในการควบคุมและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการให้การพยาบาลแก่นักศึกษา พยาบาลและนักเรียนผู้ช่วยพยาบาล
2. ปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษาพยาบาลและนักเรียนผู้ช่วยพยาบาล
3. ให้ความร่วมมือในการสอนนักศึกษาพยาบาลและนักเรียนผู้ช่วยพยาบาล
ให้นักศึกษาได้ฝึกหัดสิ่งที่เรียนมา
4. ช่วยประเมินผลการทำงานของนักศึกษาพยาบาลและนักเรียนผู้ช่วยพยาบาล
5. จัดสถานที่และเตรียมอุปกรณ์การสอนภาคปฏิบัติของบุคลากรทั้งในและนอกสถาบัน

ข. ด้านบริการผู้ป่วย

1. ประเมินความต้องการด้านบริการผู้ป่วยในความรับผิดชอบ โดยคำนึงถึง พยาธิสภาพ อารมณ์ จิตใจ พื้นเพที่มา สิ่งแวดล้อม และความเชื่อทางศาสนา ใจกลางของผู้ป่วย ซึ่งแตกต่างกันไปแต่ละคน
2. วางแผนให้บริการพยาบาลตามความต้องการของผู้ป่วยทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคมของแต่ละบุคคลตามขอบเขตและสิทธิของวิชาชีพ และให้เป็นไปตามแผนการ รักษาของแพทย์
3. ให้การบริการพยาบาลผู้ป่วยตามแผนที่วางไว้
4. สังเกตอาการเปลี่ยนแปลงของผู้ป่วยทางด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อใช้เป็น แนวทางปรับปรุงแก้ไขแผนการบริการพยาบาลผู้ป่วย
5. บันทึกแผนบริการพยาบาลให้กับผู้ป่วยและอาการเปลี่ยนแปลงของผู้ป่วย
6. รายงานหัวหน้าตึกหรือแพทย์ เมื่อผู้ป่วยมีอาการเปลี่ยนแปลงผิดปกติ ซึ่งอาจมี ความสำคัญต่อการพิจารณาโรค และการดำเนินการรักษาพยาบาลขั้นต่อไป
7. จัดเตรียมและให้ปัจจุบันพยาบาล เพื่อช่วยชีวิตผู้ป่วยอย่างรวดเร็ว และมี ประสิทธิภาพ
8. ช่วยหัวหน้าตึก ดูแล รักษา ประหยัดเครื่องมือเครื่องใช้ เวชภัณฑ์ ครุภัณฑ์ และวัสดุภัณฑ์ ให้มีใช้และพร้อมที่จะใช้การได้อยู่เสมอ
9. ประสานงานและให้ความสะดวกในการปฏิบัติงานของแพทย์และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ในการรักษาพยาบาล
10. จัดสิ่งแวดล้อมรอบตัวผู้ป่วยให้ถูกสุขลักษณะ เป็นระเบียบ ให้ความสะดวกและ ปลอดภัยแก่ผู้ป่วย ญาติ และเจ้าหน้าที่
11. ป้องกันและควบคุมการแพร่กระจายของเชื้อโรค
12. สอนและให้คำแนะนำแก่ผู้ป่วย ญาติผู้ป่วย และประชาชนเกี่ยวกับการรักษา สุขภาพอนามัย
13. ควรจะจัดหรือร่วม conference ในหน่วยงาน

14. ช่วยในการควบคุมบังคับบัญชาและให้คำแนะนำในด้านการบริการผู้ป่วยแก่เจ้าหน้าที่พยาบาลระดับรองลงมา และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ในหอผู้ป่วย
15. รับผิดชอบเมื่อหัวหน้าตึกไม่อยู่
16. ติดตามงานที่ได้รับมอบหมายให้ถูกต้องเรียบร้อย
17. ช่วยหัวหน้าตึกประเมินผลการทำงานในด้านการให้บริการพยาบาลของเจ้าหน้าที่พยาบาล
18. สามารถใช้เครื่องมือพิเศษในการให้บริการพยาบาลผู้ป่วยได้ทันทั่วทั้ง อาทิตีเช่น เครื่องลดอุณหภูมิ

4. คุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ

พระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ พ.ศ. 2528 ได้กำหนดความหมายของการพยาบาลว่า หมายถึง การกระทำการช่วยเหลือดูแลผู้ป่วย เพื่อบรรเทาอาการของโรค และการรุกรามของโรค การประเมินภาวะสุขภาพ การส่งเสริมและฟื้นฟูสุขภาพอนามัย และการป้องกันโรค รวมทั้งการช่วยเหลือแพทย์และการกระทำตามคำสั่งในการรักษาโรคของแพทย์ ทั้งนี้ โดยอาศัยหลักวิทยาศาสตร์และศิลปะการพยาบาล (อัญชลี ฤกษ์งาม. 2537 : 46) เช่นเดียวกับองค์การอนามัยโลก ได้ให้ความหมายของการพยาบาลว่าเป็นการใช้ศิลปะและวิทยาศาสตร์ในการปฏิบัติต่อผู้ป่วย ทั้งร่างกายและจิตใจ โดยยึดหลักการให้ความปลอดภัย การส่งเสริมสุขภาพอนามัย อันดีต่อประชาชนและสังคม โดยมีได้คำนึงถึง เพศ อายุ เชื้อชาติ ศาสนาฐานะ ตลอดจนสิทธิการเมือง

วิชาชีพพยาบาลเป็นอาชีพที่ให้บริการอาชีพหนึ่งในระดับสถาบันของสังคม ซึ่งมีหน้าที่ให้บริการเฉพาะด้าน โดยต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญอย่างแท้จริงในการนั้น เพื่อประกันประสิทธิผลของการบริการและความปลอดภัยของสังคม และเป็นบริการที่มีความสำคัญและจำเป็นพื้นฐานของชีวิตมนุษย์ ซึ่งสังคมพยายามจัดสรรขึ้น เพื่อให้บริการแก่สมาชิกตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง และจะเพิ่มพูนมากขึ้นตามความเจริญในอารยธรรม ความก้าวหน้าทางวิทยาการ สภาพเศรษฐกิจ

ของแต่ละสังคม นอกจากนิเวศวิทยาพยาบาลยังเป็นบริการที่เปี่ยมด้วยธรรมจรรยา เพราะความมีสิทธิเฉพาะในการให้บริการนั้น ๆ ผู้ให้บริการคือตัวพยาบาลจะต้องมีทั้งความรู้ ความสามารถในการบริการ มีวิจรรย์และคุณธรรมเป็นที่เชื่อถือไว้วางใจได้ว่าจะไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว ไม่ก่อความเสียหายให้แก่ผู้รับบริการและสังคมโดยรวม (ละออ หุตางกูร. 2529 : 39) ดังนั้น เป้าหมายการบริการพยาบาลเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีสุขภาพดีถ้วนหน้าจะบังเกิดผลดี มีมาตรฐานสูง มีคุณภาพ เป็นประโยชน์ต่อผู้รับบริการ ต่อประเทศชาติมากน้อยเพียงไรนั้น ขึ้นอยู่กับตัวพยาบาลเป็นสำคัญ (อุดม สุภาไศร. 2529 : 35) ในการแสดงบทบาท หน้าที่ความรับผิดชอบที่พึงกระทำ ซึ่งนักวิชาการทางการพยาบาลได้เสนอบทบาทของพยาบาลตามแนวคิดของตน กล่าวคือ

มยุรา กาญจนางกูร (2527 : 21 - 23) ได้กล่าวถึงบทบาทของพยาบาลเพื่อให้บริการตามความต้องการของสังคม คือ

1. ให้การส่งเสริมสุขภาพ โดยการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทรัพยากรทางด้านผู้บริการให้ปลอดภัยจากการเจ็บป่วย ดำรงความปกติสุขทั้งทางกาย จิต และสังคม
2. ให้การป้องกัน โดยการจัดกิจกรรมที่มุ่งปกป้องบุคคลจากสิ่งคุกคามสุขภาพ หรืออันตรายต่าง ๆ ซึ่งอาจจะตามมา จึงเป็นกิจกรรมที่มุ่งให้การป้องกันการเจ็บป่วย ถ้าบุคคลมีแนวโน้มว่าเกิดการเจ็บป่วยให้พ้นจากความเจ็บปวดและทุกข์ทรมาน ปลอดภัยจากอันตรายถึงชีวิตและโรคแทรกซ้อนให้พ้นจากความพิการ หรือทุพพลภาพ ดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างปกติสุข
3. ให้การบำบัดรักษา เป็นกิจกรรมไม่อิสระที่พยาบาลจะปฏิบัติเพื่อให้บุคคลได้รับการตรวจเพื่อวินิจฉัย ได้แก่

3.1 ให้การตรวจและเตรียมพร้อมเพื่อการตรวจต่าง ๆ ให้การรักษาตามแผนการรักษาในกิจกรรมที่พยาบาลพึงปฏิบัติได้ เช่น ให้ยาทางปากหรือทางใต้ผิวหนัง ทางกล้ามเนื้อหรือหลอดเลือดดำ เป็นต้น และ

3.2 ร่วมมือในการรักษา ได้แก่ ดูแลให้ผู้ป่วยได้รับการผ่าตัด ใส่เฝือก หรือฉายแสง ตามสภาพของโรค และแผนการรักษาพยาบาล อาจขยายบทบาทด้านบำบัดรักษา โดยให้การคัดกรองผู้ป่วย ให้การรักษาที่ง่ายไม่ซับซ้อน และส่งต่อผู้ป่วย ในงานบริการรักษาพยาบาลระดับปฐมภูมิ

4. ให้การดูแล เป็นการจัดกิจกรรมการพยาบาลที่ช่วยให้การสนองความต้องการพื้นฐานโดยครอบคลุมการได้รับอากาศ น้ำ อาหาร การพักผ่อน การออกกำลังกาย การเคลื่อนไหว การแสดงออกซึ่งความคิดเห็น การเรียนรู้ และรับรู้เกี่ยวกับการเจ็บป่วย และการดูแลตนเอง ฯลฯ ทั้งนี้จะมุ่งในสิ่งต่อไปนี้

4.1 ให้ความคงที่ คือ ให้การดูแลติดต่อกันอย่างสม่ำเสมอในขณะที่เจ็บป่วย

4.2 ให้ความต่อเนื่อง ให้การดูแลและขณะเจ็บป่วยติดต่อกัน และยังคงติดตามผลให้ได้รับการรักษาพยาบาลอย่างต่อเนื่อง จนสามารถดำรงภาวะสุขภาพอนามัยให้คงอยู่ตลอดไป

4.3 ให้เกิดความประสานกัน คือ ให้การพยาบาลและประสานการบริการ การพยาบาลกับหน่วยงาน และเจ้าหน้าที่ในทีมสุขภาพ โดยมุ่งเป้าหมายสุขภาพเป็นสำคัญ โดยที่พยาบาลทำหน้าที่ผู้จัดการหรือผู้ประสานงานในทีมสุขภาพ

4.4 ให้ความเป็นตัวกลางหรือตัวแทนในการรักษาสិทธิของบุคคลให้ได้รับการพยาบาลอย่างสมบูรณ์ โดยเป็นตัวแทนในทีมสุขภาพ เสนอปัญหาทั้งในส่วนร่างกาย จิตใจ และสังคม ให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลโดยรอบไม่ถูกมองข้าม รักษาความเป็นบุคคล ปกป้องสิทธิและหลีกเลี่ยงการละเมิดสิทธิของความเป็นบุคคลและสิทธิของผู้ป่วยเท่าที่จะเป็นไปได้

5. ให้การฟื้นฟูสภาพ เพื่อให้บุคคลได้ดำรงภาวะปกติสุขหลังจากการเจ็บป่วย ความเรื้อรังของโรค รอดพ้นจากความพิการทางกายหรือใจ และถ้าต้องพิการก็สามารถอยู่ด้วยความพิการได้อย่างมีคุณภาพ มีความพอใจ ถ้าต้องจากไปเนื่องจากความรุนแรงของโรคหรือไม่สามารถให้หายได้ อย่างเด็ดขาด ก็สามารถยอมรับสภาพและใช้ชีวิตเพื่อเตรียมรับการจากไปหรือความเรื้อรังของโรคด้วยดี

เกลินี เห็นพิทักษ์ (2531 : 6) ได้กล่าวถึงบทบาทของพยาบาลได้ดังนี้

1. เป็นผู้ให้บริการแก่บุคคล ครอบครัว และชุมชน โดยทำหน้าที่ 5 ด้าน คือ การดูแล ผู้เจ็บป่วย การรักษา การป้องกันโรค การส่งเสริมสุขภาพ และการฟื้นฟูสุขภาพ
2. เป็นครูให้ความรู้แก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอนามัยไปในทางที่ดี

3. เป็นผู้พิทักษ์ผลประโยชน์ของประชาชน เพราะสุขภาพอนามัยเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ควรได้รับบริการจากรัฐ พยาบาลจะต้องให้ข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับการอนามัยต่าง ๆ ที่มีอยู่ โดยเฉพาะชุมชนในชนบทผู้ยังขาดความรู้ความเข้าใจในสิทธิข้อนี้

4. เป็นนักบริหารและจัดการ สามารถจัดวางแผนงาน ทำโครงการจัดวางระบบงาน และการนิเทศงาน

5. เป็นที่ปรึกษา ในฐานะผู้ชำนาญการด้านสุขภาพอนามัย สามารถให้คำปรึกษาแก่ผู้รับบริการ เจ้าหน้าที่อื่น หน่วยงานและประชาชนทั่วไป

6. เป็นผู้ร่วมงานและสมาชิกของคณะ

7. เป็นผู้นำ

8. เป็นผู้ดำเนินการวิจัยหรือร่วมทำการวิจัย

วิพรรณ วัฒนศัพท์ (2533 : 117 - 119) ได้กล่าวถึงขอบเขต บทบาทและหน้าที่ ความรับผิดชอบของพยาบาลวิชาชีพในแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านการพยาบาล

1. สามารถให้การพยาบาล (เฉพาะทาง) ได้ทุกระยะและทุกระดับความรุนแรงของโรค

2. จำแนก วิเคราะห์ วินิจฉัยปัญหาการพยาบาลในชั้นที่ซับซ้อนได้อย่างถูกต้อง

3. สามารถวางแผนให้การพยาบาล ประเมินผลงานและนำมาปรับปรุงแก้ไขได้อย่างถูกต้อง

4. สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาเร่งด่วนในภาวะฉุกเฉินได้อย่างเหมาะสม

5. ให้การผดุงครรภ์ตามสาขาการผดุงครรภ์ขั้นหนึ่งแผนปัจจุบันได้

6. บันทึก (สรุป) รายงานอาการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าของการรักษาพยาบาลได้

ด้านการรักษา

1. ให้การตรวจ วินิจฉัย และรักษาพยาบาลขั้นต้นได้ตามระเบียบกระทรวงสาธารณสุขฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2518)

2. ให้ความช่วยเหลือและแนะนำในด้านการตรวจรักษาพยาบาลขั้นต้นแก่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขได้

ด้านการส่งเสริมสุขภาพ

วางแผนและดำเนินการส่งเสริมสุขภาพในตำแหน่งหัวหน้าทีม ร่วมกับวิชาชีพอื่นได้

ด้านป้องกันโรค

จัดแผนงานและมอบหมายหน้าที่ให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับความรับผิดชอบ และดำเนินงานป้องกัน

การแพร่กระจายของโรคได้

ด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพ

ให้การควบคุมดูแลดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพในหน่วยงานที่รับผิดชอบได้

ด้านการบริหาร

1. ให้การนิเทศแก่เจ้าหน้าที่พยาบาลภายใต้ความรับผิดชอบ
2. วิเคราะห์ปัญหาและให้ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาด้านบริการพยาบาลได้
3. จัดระเบียบงาน แบ่งงานและมอบหมายหน้าที่ให้แก่ผู้ปฏิบัติงานภายใต้ความ

รับผิดชอบได้อย่างเหมาะสม

4. จัดทำแบบประเมินผลและนำแบบประเมินผลไปใช้ประเมินผลการปฏิบัติงานของ
เจ้าหน้าที่ภายใต้ความรับผิดชอบและใช้ประเมินผลตนเองได้อย่างถูกต้อง

5. วางแผนป้องกันอุบัติเหตุและให้ความปลอดภัยในหน่วยงานที่รับผิดชอบได้
6. ให้ความร่วมมือในงานสาธารณสุขมูลฐานร่วมกับบุคคลและหน่วยงานอื่นได้

ด้านการศึกษา

1. สอนและอบรมฟื้นฟูวิชาการให้แก่เจ้าหน้าที่และนักเรียนทั้งภายในและภายนอก
หน่วยงานได้

2. จัดทำคู่มือและอุปกรณ์การสอนด้านการพยาบาล
3. ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยและรู้จักนำผลการวิจัยมาใช้ประกอบการปฏิบัติงานได้

ด้านการสนับสนุนงานด้านอื่น ๆ

สนับสนุนและประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ได้แก่

1. งานสังคมสงเคราะห์
2. งานสุขภาพจิต

3. งานทันตสาธารณสุข

4. งานชั้นสูตรทางห้องปฏิบัติการ เช่น การตรวจปัสสาวะในหญิงมีครรภ์ ฯลฯ

5. งานเภสัชกรรม

อุดม สุภาไตร (2529 : 37) ได้เสนอแนวคิดที่ว่า สังคมมีความคาดหวังต่อพยาบาลในการส่งเสริมสังคม เนื่องจากพยาบาลต้องให้การดูแลและต้องปฏิบัติงานใกล้ชิดกับผู้รับบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ป่วยที่มารับการรักษาพยาบาล พยาบาลต้องมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลตลอด 24 ชั่วโมง และยังต้องทำงานติดต่อกับประสานงานกับผู้ร่วมทีมงาน ในทีมงานทางการพยาบาล ทีมสุขภาพ ญาติมิตรของผู้ป่วยและประชาชนทั่วไปในชุมชนอีกด้วย ด้วยเหตุผลดังกล่าว ทำให้สังคมมีความคาดหวังต่อพยาบาลไว้ต่าง ๆ กัน จำแนกได้เป็น 4 กลุ่มคือ ผู้ป่วยหรือผู้รับบริการ ประชาชนทั่วไป ผู้ร่วมงานในทีมสุขภาพ และผู้ประกอบการพยาบาล โดยคาดหวังว่าพยาบาลควรมีคุณลักษณะดังนี้

พยาบาลตามความคาดหวังของผู้ป่วย

1. มีบุคลิกภาพดี สุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรงทั้งทางกายและจิตใจ ยิ้มแย้มแจ่มใส กระฉับกระเฉง แคล่วคล่องว่องไว ศึกษามารยาทสุภาพ นุ่มนวลอ่อนโยน พูดจาไพเราะชวนฟัง
2. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีการต้อนรับที่ดี สามารถตอบข้อซักถามของผู้ป่วยและมีการแนะนำให้รู้จักสถานที่ และการปฏิบัติตนเมื่อผู้ป่วยต้องเข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาล
3. มีความรู้ความสามารถทำการพยาบาลอย่างมีทักษะชำนาญ ดูแลช่วยเหลือทุกอย่างที่ถูกต้องร้อง
4. ทำหน้าที่ประสานงานกับแพทย์ในการรักษาพยาบาล
5. คอยปกป้องมิให้เกิดอันตรายแก่ตัวผู้ป่วย ระหว่างที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล
6. สามารถช่วยคลายความทุกข์ ความวิตกกังวลได้ เช่น คอยปลอบใจเวลามีความทุกข์ใจ
7. สามารถเป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย เรื่องของครอบครัวและอื่น ๆ
8. สามารถเก็บเรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวเขาหรือครอบครัวของเขาไว้เป็นความลับได้
9. ต้องเป็นผู้ที่เปี่ยมด้วยความเมตตา กรุณา มีน้ำใจ เสียสละ ขยันอดทน มีความยุติธรรม ยอมรับนับถือในความเป็นมนุษย์และทำงานเพื่อมนุษยธรรม

พยาบาลตามความคาดหวังของประชาชน

1. มีความคาดหวังด้านบุคลิกภาพคล้ายคลึงกับความคาดหวังของผู้ป่วย
2. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถตอบข้อซักถามเกี่ยวกับความเจ็บป่วย สุขภาพอนามัย และแนะนำให้ประชาชนได้รู้จักแหล่งบริการต่าง ๆ เกี่ยวกับความเป็นอยู่และสุขภาพอนามัย
3. ดูแลช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกในด้านการรักษาพยาบาล การส่งต่อผู้ป่วยและการป้องกันความเจ็บป่วย
4. ช่วยเหลืออภิบาลให้เด็กเจริญเติบโต
5. ให้คำแนะนำได้บางเรื่องเมื่อมาขอรับคำปรึกษา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย หรือ เรื่องความเป็นอยู่ของครอบครัว
6. ให้ความร่วมมือประสานงานกับบุคคลอื่นหรือหน่วยงานต่าง ๆ ได้ดี
7. เปี่ยมด้วยความเมตตา กรุณา มีน้ำใจ มีความยุติธรรม ยอมรับนับถือ ในคุณค่าของมนุษย์และทำงานด้วยความเสียสละ มีมนุษยธรรม

พยาบาลตามความคาดหวังของทีมสุขภาพ

1. บุคลิกภาพคล้ายกับความคาดหวังของผู้ป่วยหรือประชาชน
2. มีมนุษยสัมพันธ์ดี สามารถประสานงานและให้ความช่วยเหลือกับผู้ร่วมงานในทีมได้เป็นอย่างดี
3. สามารถทำหน้าที่เป็นหัวหน้าทีมได้ในกรณีจำเป็น
4. มีความรู้และสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ได้ทั้ง 4 มิติ ได้แก่ การดูแลช่วยเหลือผู้ป่วย การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรคและการฟื้นฟูสภาพ รวมถึงการรักษาเบื้องต้นตามขอบเขตของกฎหมายที่กำหนด
5. มีความสามารถในการบริหารจัดการ เพื่อช่วยให้งานสาธารณสุขมูลฐานดำเนินไปด้วยดีอย่างมีประสิทธิภาพ
6. สามารถเป็นผู้ประสานงานระหว่างผู้ร่วมงานในทีมสุขภาพด้วยกันเอง และระหว่างสมาชิกในทีมสุขภาพ กับผู้รับบริการคือ ประชาชนและครอบครัว
7. เป็นผู้ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่ถือความคิดเห็นของตนเองเป็นใหญ่

พยาบาลตามความคาดหวังของผู้ประกอบวิชาชีพพยาบาล

1. บุคลิกภาพดี สุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสังคม มีวิสัยทัศน์ของวิชาชีพการพยาบาล ชยัน อดทน ยึดมั่นแจ่มใสร่าเริง แคล่วคล่องว่องไว กริยามารยาทสุภาพ นุ่มนวล อ่อนโยน ท่วงทีสง่า วาจาไพเราะชวนฟัง รักษาความสะอาด แต่งกายสะอาดปราณีต
2. มีความรู้ความสามารถให้บริการพยาบาลดี มีประสิทธิภาพและมีศิลปะในการปฏิบัติการพยาบาล รู้จักคิดอย่างมีเหตุผล สามารถนำศาสตร์ต่าง ๆ เช่น พฤติกรรมศาสตร์ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ใช้ในการให้บริการพยาบาล คิดเป็นทำเป็น แก้ปัญหาได้เหมาะสม
3. สามารถติดต่อให้ความร่วมมือประสานงานกับบุคคล กลุ่มบุคคล ทั้งในทีมงานพยาบาล ทีมสุขภาพได้ดี เป็นสื่อกลางให้แก่ผู้ป่วย ผู้รับบริการและครอบครัว
4. เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี กล้าแสดงความคิดเห็น
5. สามารถสอน ให้คำแนะนำแก่ผู้รับบริการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย
6. สามารถถ่ายทอดความรู้ทางการพยาบาลให้แก่ผู้ร่วมงานในทีมงานการพยาบาล และนักเรียน นักศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการงานที่ปฏิบัติอยู่ได้เป็นอย่างดี
7. เป็นทั้งผู้ให้คำปรึกษาที่ดี และรู้จักติดต่อขอความช่วยเหลือขอคำปรึกษาแนะนำจากผู้อื่น เมื่อมีความจำเป็น
8. เข้าร่วมกิจกรรมของสังคม มองสังคมในแง่ดี มีโลกทัศน์กว้าง
9. มีคุณธรรม จริยธรรม และประพฤติปฏิบัติตนโดยยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ
10. สามารถวางแผนจัดดำเนินการทางการพยาบาลและงานสาธารณสุขมูลฐานได้เป็นอย่างดี
11. สามารถทำวิจัยหรือร่วมทำวิจัย และนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนางานให้ดีขึ้น
12. รู้จักพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

สุจินต์ วิจิตรกาญจน์ (2529 : 30 - 31) ให้ความเห็นว่า พยาบาลวิชาชีพที่มีสมรรถภาพ หรือมีความสามารถในการทำงานได้เป็นอย่างดี ควรมีคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ ดังนี้

1. มีความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นพื้นฐานความรู้ ความสามารถ ในการปฏิบัติการพยาบาล และสามารถที่จะตอบและอธิบายเหตุของการกระทำได้อย่างถูกต้อง โดยครอบคลุมคำถามได้ทุกรูปแบบ รวมทั้งการวิจัยเพื่อพัฒนางาน

2. มีความสามารถในการบริหาร รู้กระบวนการบริหาร มีทักษะในการบริหารจัดการตามความเหมาะสมของงาน

3. มีความรู้และทักษะในการบริการ มีความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาล รวมทั้งการใช้เครื่องมือใหม่ ๆ และนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ให้เหมาะสมกับการปฏิบัติการพยาบาล

4. มีความเข้าใจมนุษย์คือ เข้าใจและเข้าถึงจิตใจของความรู้สึก ความต้องการ และความแตกต่างของแต่ละคน มีมนุษยสัมพันธ์ และยอมรับการแสดงออกของพฤติกรรมของคนได้ สนองความต้องการของแต่ละบุคคลได้อย่างเหมาะสม ตามเหตุการณ์และสถานการณ์

5. มีคุณธรรมและจริยธรรม มีความประพฤติส่วนตัวทั้งดงาม เป็นที่ศรัทธา ชื่นชม เชื่อมั่น และรักใคร่ของผู้มารับบริการ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า คุณลักษณะของพยาบาลที่ดี ควรมีคุณลักษณะดังนี้ คือ

1. มีความรู้ความสามารถ ปฏิบัติการพยาบาลทั่วไปและการพยาบาลเฉพาะสาขาได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงในมิติทั้ง 4 ด้าน คือ การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสภาพตามขอบเขตหน้าที่รับผิดชอบ

2. มีวิจรรย์ญาณในการตัดสินใจ สามารถแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการให้การพยาบาลได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

3. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถติดต่อประสานงานร่วมมือกับผู้ร่วมงาน ทั้งวิชาชีพเดียวกันและวิชาชีพอื่นได้เป็นอย่างดี

4. มีบทบาทของผู้นำและผู้ตามที่ดี

5. สามารถให้คำปรึกษาด้านสุขภาพอนามัยแก่ผู้รับบริการและให้คำแนะนำแก่ผู้ร่วมงานในทีมการพยาบาลระดับผู้น้อยได้

6. เป็นพยาบาลที่มีคุณธรรม จริยธรรม โดยยึดหลักจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ มีมโนสำนึกในหน้าที่รับผิดชอบของตน

7. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถพัฒนาตนเองและพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้นอยู่เสมอ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ฝนทอง พงษ์พร้อมญาติ (2524 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องคุณลักษณะของพยาบาลตามความคาดหวังของพยาบาลและผู้ป่วย โดยศึกษาจากบทบาทฝ่ายบริการ อาจารย์พยาบาลและผู้ป่วยจำนวน 270 คน ในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย โรงพยาบาลราชวิถี วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ โรงพยาบาลรามธิบดี ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 3 กลุ่มมีความคาดหวังในคุณลักษณะของพยาบาลคล้ายคลึงกัน และจัดอันดับคุณลักษณะของพยาบาลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพิ่มสุข สังขมงคล (2526 : 74 - 76) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาลตามการรับรู้ของผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการและพยาบาล โดยศึกษาจากผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการพยาบาล และอาจารย์พยาบาล ตามโรงพยาบาลของรัฐที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการ พยาบาลและอาจารย์พยาบาลมีการรับรู้ต่อลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาลในด้านการปฏิบัติการพยาบาล ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์และด้านจรรยาบรรณอยู่ในระดับมากทุกกลุ่ม ยกเว้นผู้ร่วมงานมีการรับรู้ต่อลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาล ด้านการปฏิบัติการพยาบาลอยู่ในระดับปานกลาง ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างการรับรู้ของผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการพยาบาลและอาจารย์พยาบาลต่อลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาลใน 3 ด้านของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ธิดา จิวนอม (2527 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารการพยาบาล อาจารย์พยาบาลและพยาบาลกุมารเวช เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาลกุมารเวช โดยศึกษาใน 3 ด้าน คือ ด้านการปฏิบัติการพยาบาล ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ และด้านจรรยาบรรณ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารพยาบาล อาจารย์พยาบาล และพยาบาลกุมารเวช มีความคิดเห็นต่อลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง 3 ด้านของตัวอย่างประชากรทั้ง 3 กลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ระจิตรี นิคมรัฐ และคนอื่น ๆ (2532 : 19) ได้ศึกษาคุณลักษณะทางจริยธรรมของ นักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลสววรรค์ประชารักษ์ โดยศึกษาคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความมีวินัยและความเมตตากรุณา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 ของวิทยาลัยพยาบาลสววรรค์ประชารักษ์ จำนวน 392 คน ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2529 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ความมีวินัย และความเมตตากรุณาอยู่ในพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ยกเว้นคุณลักษณะด้าน ความรับผิดชอบที่ต่ำกว่าเกณฑ์ และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 มีคุณลักษณะทาง จริยธรรมแตกต่างกันทุกด้าน และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 มีแนวโน้มของคุณลักษณะจริยธรรมสูงกว่า ชั้นปีอื่น ๆ

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัย เกี่ยวกับคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในประเด็นหลากหลาย ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า คุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพทั้งที่เป็นจริงและคาดหวังของกลุ่มบุคคล ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้ป่วย ประชาชนและผู้ประกอบการวิชาชีพสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ พยาบาล ยังมีอีกหลายประเด็นที่มีการวิพากษ์วิจารณ์ถึงจุดเด่นจุดด้อยของคุณลักษณะของพยาบาล ซึ่ง ตามสถานการณ์เป็นจริงแล้ว การปฏิบัติหน้าที่ของพยาบาล มีความซับซ้อน ยุ่งยาก มีภาระงานหนัก ในการดูแล บริการ รักษาพยาบาลแก่ผู้ป่วยและบุคคลทั่วไป ในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และ สังคม โดยจะต้องใช้ความรู้ความสามารถ ทักษะต่าง ๆ ความมีคุณธรรมจริยธรรมสูงในการ ประกอบวิชาชีพ และต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่นักศึกษาพยาบาล ที่กำลังศึกษาวิชาชีพพยาบาลใน ภาคปฏิบัติการพยาบาลสาขาต่าง ๆ ในโรงพยาบาล โดยที่นักศึกษาพยาบาลจะซึมซับ เลียนแบบ พฤติกรรม การปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ ซึ่งเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เป็นจริง อาจารย์ ในฐานะผู้สอนนักศึกษาพยาบาลก็ตามหวังว่าพยาบาลวิชาชีพจะมีคุณลักษณะที่ดีในการเป็นแบบอย่างแก่ นักศึกษาพยาบาล ซึ่งจะส่งผลผลิตที่มีคุณภาพของการศึกษาวิชาชีพพยาบาลในอนาคต อย่างไรก็ตาม คุณลักษณะของพยาบาลตามความคิดเห็นในแง่มุมมองต่าง ๆ หรือตามความคาดหวังของกลุ่มบุคคลย่อม แตกต่างกันไป ตามพื้นฐานด้านความรู้ความสามารถและประสบการณ์รับรู้ จึงน่าจะเป็นเหตุให้อาจารย์ และนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลตำรวจมีทัศนคติต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาล ตำรวจแตกต่างกัน ผู้วิจัยตั้งสมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้าไว้ดังนี้

สมมุติฐานการศึกษาค้นคว้า

1. ทิศนะของอาจารย์ที่มีต่อคุณลักษณะด้านส่วนตัวและด้านวิชาชีพของพยาบาลวิชาชีพที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์แตกต่างกัน
2. ทิศนะของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อคุณลักษณะด้านส่วนตัวและด้านวิชาชีพของพยาบาลวิชาชีพที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาค้นคว้า ทักษะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล
ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ ซึ่งมี
วิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดการข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ อาจารย์และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัย
พยาบาลตำรวจ ปีการศึกษา 2537 จำนวน 140 คน จำแนกเป็นอาจารย์ จำนวน 65 คน และ
นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 จำนวน 75 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ อาจารย์และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา
2537 จำนวน 119 คน โดยการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จาก
ประชากรแต่ละกลุ่มตามตารางสัดส่วน ขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and
Mogan, 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่างอาจารย์ จำนวน 56 คน และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4
จำนวน 63 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 45 ข้อ โดยสอบถามทัศนะของอาจารย์ และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพใน โรงพยาบาลตำรวจ ในประเด็นที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาปรัชญา วัตถุประสงค์ของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของวิทยาลัยพยาบาล ตำรวจ ทฤษฎี แนวคิดของนักวิชาการทางการพยาบาล ผู้บริหารทางการพยาบาลและคู่มือการกำหนด หน้าที่ในการปฏิบัติงาน และความรับผิดชอบของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ เพื่อนำข้อมูล ต่าง ๆ มาวิเคราะห์เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. นำข้อมูลที่ศึกษามาสร้างค่านิยามเชิงปฏิบัติการ เพื่อร่างข้อคำถามของแบบสอบถาม
3. ปรึกษาคณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำในการสร้างแบบสอบถาม
4. สร้างแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบบสอบถามมี 3 ระดับคือ มาก ปานกลาง น้อย ถามทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 เกี่ยวกับ คุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ ซึ่งครอบคลุมคุณลักษณะ 2 ด้าน คือ ด้าน ส่วนตัวและด้านทางวิชาชีพ
5. นำแบบสอบถามเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบเนื้อหาและ สำนวนภาษาที่ใช้ในแบบสอบถามและนำมาปรับปรุงแก้ไข
6. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

6.1 พ.ศ.อ.หญิง มลิวัลย์ ศรีพันธุ์ รองผู้บังคับการงานพยาบาล (ทำหน้าที่หัวหน้างานพยาบาล) โรงพยาบาลตำรวจ สำนักงานแพทย์ใหญ่กรมตำรวจ

6.2 พ.ศ.อ.หญิง ปรีดา สมุทรประภูต รองผู้บังคับการวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ สำนักงานแพทย์ใหญ่กรมตำรวจ

6.3 พ.ศ.ท.หญิง เทวี เศรษฐภักดี วิทยาจารย์โท วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ สำนักงานแพทย์ใหญ่กรมตำรวจ

6.4 พ.ศ.ศ.หญิง ดร.พวงเพ็ญ ชูณหปราง อาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6.5 อาจารย์ทิพย์วรรณ อากาศวิภาค หัวหน้าฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ศรีวิบูลย์ สถาบันพัฒนากำสังคนค้ำสาธาณสุข

6.6 อาจารย์วิภา พรุ่งสุริยะพันธ์ วิทยาเขตโชติเวช สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

7. นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขร่วมกับคณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท

8. นำแบบสอบถามที่ตรวจแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน เพื่อ

8.1 หาค่าอำนาจจำแนกใช้วิธีวิเคราะห์แบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ กลุ่มละ 25% ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด การตรวจสอบเพื่อหาค่าอำนาจจำแนกใช้อัตราส่วนวิกฤต t เป็นค่าสถิติ เมื่อคำนวณแล้วได้ข้อทดสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกสูง จำนวน 31 ข้อ ค่าอัตราส่วนวิกฤต t ของข้อทดสอบมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ขึ้นไป แสดงว่า แบบสอบถามฉบับนี้มีค่าอำนาจจำแนกเชื่อถือได้

8.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach. 1990 : 202 - 204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม .95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตามขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือราชการจากบัณฑิตวิทยาลัยไปถึงผู้บังคับการวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยนำหนังสือไปให้ด้วยตนเอง
2. ผู้วิจัยขออนุญาตผู้บังคับการวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ โดยขอให้อาจารย์และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ตอบแบบสอบถาม
3. ผู้วิจัยประสานงานกับอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและขอความอนุเคราะห์จากอาจารย์ประจำชั้นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 เป็นผู้รวบรวมแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัยตามกำหนดเวลาที่ระบุไว้
4. ในกรณีที่ได้รับแบบสอบถามกลับคืนไม่ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจะได้ติดตามด้วยตนเองอีกครั้งหนึ่งตามหมายเลขรหัสที่ผู้วิจัยระบุไว้

การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

1. การจัดกระทำข้อมูล
 - 1.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนทั้งหมดมาคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์โดยจำแนกอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล
 - 1.2 นำแบบสอบถาม ซึ่งจำแนกตามข้อ 1.1 มาตรวจให้คะแนนเป็นรายข้อตามทักษะที่มีต่อระดับการแสดงออกเป็น 2 ส่วน คือส่วนที่ 1 ที่เป็นจริง และส่วนที่ 2 ที่พึงประสงค์ โดยให้นำหนักคะแนนดังนี้

ที่เป็นจริงมาก / ที่พึงประสงค์มาก	มีค่าเป็น 3 คะแนน
ที่เป็นจริงปานกลาง / ที่พึงประสงค์ปานกลาง	มีค่าเป็น 2 คะแนน
ที่เป็นจริงน้อย / ที่พึงประสงค์น้อย	มีค่าเป็น 1 คะแนน

1.3 นำคะแนนที่ได้รับไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ค่าสถิติตามจุดมุ่งหมาย และสมมุติฐานที่ตั้งไว้

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 หาค่าความถี่และค่าร้อยละ

2.2 หาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าทดสอบสมมุติฐานด้วยค่าที (t-test)

โดยใช้โปรแกรม SPSS/PC⁺ (The Statistical Package for IBM PC)

การแปลผลความหมายของค่าเฉลี่ยระดับทักษะทั้งส่วนที่เป็นจริง และส่วนที่พึงประสงค์ กำหนดเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยไว้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 2.34 - 3.00 หมายถึง มีทักษะต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 1.67 - 2.33 หมายถึง มีทักษะต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.66 หมายถึง มีทักษะต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในระดับน้อย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.

2536 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนข้อมูล

1.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร

(Ferguson. 1976 : 64)

$$S.D. = \frac{N\Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N - 1)}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

ΣX แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

ΣX^2 แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

2. สถิติที่ใช้หาคูณภาพเครื่องมือ

2.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์.

2531 : 139 - 140)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าที่ใช้พิจารณาของการแจกแจงแบบที

$\bar{X}_1$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง

$\bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ

S_1^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง

S_2^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ

n_1 แทน จำนวนคนในกลุ่มสูง

n_2 แทน จำนวนคนในกลุ่มต่ำ

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach. 1970 : 161)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{\sum S_t^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด

S_i^2 แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ

S_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน

ทดสอบสมมุติฐานข้อ 1 และ 2 โดยใช้สูตรทดสอบค่าที (t-test) (กานดา พูลลาภทวี. 2530 : 224)

$$t = \frac{\bar{d}}{\frac{S_d}{\sqrt{n}}}$$

$$df = n - 1$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา

$\bar{d}$ แทน ค่าเฉลี่ยของผลต่างของคะแนนที่คะแนนที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์

n แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูล การเสนอผลและแปลความหมายจากข้อมูล
ผู้วิจัยจึงขอเสนอ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน t-test
*	แทน	ค่านัยสำคัญสถิติที่ระดับ .05
p	แทน	ความน่าจะเป็น

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลในรูปแบบตาราง 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาล ตำรวจที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลตำรวจ 2 ด้านคือ ด้านส่วนตัว และ ด้านวิชาชีพ โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกเป็นรายข้อ รายด้านและ โดยรวมทุกด้านในส่วนที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ ของแต่ละกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2

2.1 เปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลตำรวจที่มีต่อคุณลักษณะของ พยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ในแต่ละด้าน

2.2 เปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ในแต่ละด้าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทัศนะของอาจารย์และนักศึกษา พยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาล ตำรวจที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์โดยรวมทุกด้าน คือ ด้านส่วนตัว และด้านวิชาชีพและการจำแนก เป็นรายด้าน รายข้อ รายละเอียดดังปรากฏในตาราง 1 - 6

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ที่คะแนนของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล
ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลตำรวจ
ด้านส่วนตัวและด้านวิชาชีพที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์

คุณลักษณะ	อาจารย์			นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4		
	N = 55			N = 63		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ที่เป็นจริง	2.03	.38	ปานกลาง	2.18	.33	ปานกลาง
ที่พึงประสงค์	2.86	.22	มาก	2.86	.18	มาก

จากตาราง 1 แสดงว่าอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่มีทัศนคติต่อคุณลักษณะของ
พยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจด้านส่วนตัวและด้านวิชาชีพที่เป็นจริงโดยรวมอยู่ในระดับ
ปานกลาง ($\bar{X} = 2.03$) และที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.86$)

นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ มีทัศนคติต่อคุณลักษณะของพยาบาล
วิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจด้านส่วนตัวและด้านวิชาชีพที่เป็นจริงโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
($\bar{X} = 2.18$) และที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.86$)

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะของอาจารย์และนักศึกษพยาบาล
 ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ
 ที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ จำแนกเป็นรายด้าน

คุณลักษณะ	อาจารย์			นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4			
	N = 55			N = 63			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
ด้านส่วนตัว	ที่เป็นจริง	2.05	.37	ปานกลาง	2.17	.32	ปานกลาง
	ที่พึงประสงค์	2.86	.21	มาก	2.85	.19	มาก
ด้านวิชาชีพ	ที่เป็นจริง	2.02	.42	ปานกลาง	2.20	.34	ปานกลาง
	ที่พึงประสงค์	2.86	.25	มาก	2.87	.21	มาก

จากตาราง 2 แสดงว่าอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ มีทักษะต่อคุณลักษณะของ
 พยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลตำรวจ ด้านส่วนตัวที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.05$)
 ที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.86$) ในด้านวิชาชีพที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง
 ($\bar{X} = 2.02$) ด้านที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.86$)

นักศึกษพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ มีทักษะต่อคุณลักษณะของพยาบาล
 วิชาชีพ ในโรงพยาบาลตำรวจ ด้านส่วนตัวที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.17$)
 ที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.85$) ในด้านวิชาชีพที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง
 ($\bar{X} = 2.20$) ที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.87$)

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ที่คะแนนของอาจารย์ (N = 55) วิทยาลัย
พยาบาลตำรวจ ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลตำรวจ ในด้านส่วนตัว
ที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	คุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ	ที่เป็นจริง			ที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านส่วนตัว							
1	แต่งกายสะอาดเรียบร้อย ถูกระเบียบ	2.42	.50	มาก	2.91	.29	มาก
2	กริยามารยาทสุภาพอ่อนโยน	2.02	.53	ปานกลาง	2.93	.26	มาก
3	ยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นกันเอง	1.93	.42	ปานกลาง	2.89	.37	มาก
4	มีอารมณ์ขัน	1.65	.55	น้อย	2.49	.57	มาก
5	มีความกระตือรือร้นวันกระฉับกระเฉง	1.98	.99	ปานกลาง	2.89	.31	มาก
6	มีความขยันหมั่นเพียรอุทิศเวลาให้แก่งาน	2.09	.52	ปานกลาง	2.89	.31	มาก
7	มีความเมตตากรุณาเห็นอกเห็นใจ	2.09	.52	ปานกลาง	2.91	.29	มาก
8	มีความมั่นคงและเชื่อมั่นในตนเองอย่างมีเหตุผล	2.05	.52	ปานกลาง	2.87	.34	มาก
9	มีความเสียสละ	2.04	.54	ปานกลาง	2.84	.37	มาก
10	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	1.87	.61	ปานกลาง	2.87	.34	มาก
11	มีบทบาทของความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	2.04	.54	ปานกลาง	2.89	.31	มาก
12	มีมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไป	2.02	.56	ปานกลาง	2.73	.49	มาก
13	อดทนต่อคำพูดหรือการกระทำที่ขัดแย้งและไม่เป็นมิตรของผู้อื่น	1.95	.52	ปานกลาง	2.76	.43	มาก
14	ยอมรับฟังความคิดเห็นและคำแนะนำจากผู้อื่น	2.05	.52	ปานกลาง	2.85	.36	มาก

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อ	คุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ	ที่เป็นจริง			ที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
15	มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ และงานที่ได้รับมอบหมาย	2.24	.54	ปานกลาง	2.91	.29	มาก
16	สามารถตัดสินใจในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในการปฏิบัติงานได้	2.20	.56	ปานกลาง	2.87	.34	มาก
17	ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์และบุคคลอื่นได้	2.09	.52	ปานกลาง	2.89	.31	มาก
18	มีความสามารถในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ	2.05	.52	ปานกลาง	2.95	.23	มาก
19	สามารถถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ให้แก่ผู้ร่วมงานและนักศึกษาพยาบาลได้	2.13	.55	ปานกลาง	2.91	.29	มาก
20	ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ร่วมงาน	2.02	.49	ปานกลาง	2.93	.26	มาก
รวมเฉลี่ย		2.05	.37	ปานกลาง	2.86	.21	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่าอาจารย์มีทัศนคติต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ ด้านส่วนตัวที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีอารมณ์ขันมีทัศนคติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.65$) สำหรับข้ออื่น ๆ ส่วนใหญ่ มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีข้อที่ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำเรียงลำดับจากต่ำที่สุดคือ ข้อมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 1.87$) ข้อยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นกันเอง ($\bar{X} = 1.93$) และข้ออดทนต่อคำพูดหรือการกระทำที่ขัดแย้งและไม่เป็นมิตรของผู้อื่น ($\bar{X} = 1.95$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากคือข้อแต่งกายสะอาดเรียบร้อยถูกระเบียบ ($\bar{X} = 2.42$) โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

เมื่อพิจารณาทัศนะของอาจารย์ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ
ด้านส่วนตัวที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.86$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีค่าเฉลี่ย
อยู่ในระดับมาก แต่ข้อมีอารมณ์ขัน ($\bar{X} = 2.49$) และข้อมีมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไป ($\bar{X} = 2.73$)
เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยค่อนข้างต่ำกว่าข้ออื่น ๆ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อมีความสามารถในการ
บริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 2.95$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ที่คะแนนของอาจารย์ (N = 55) วิทยาลัย
พยาบาลตำรวจ ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ ในด้านวิชาชีพ
ที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	คุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ	ที่เป็นจริง			ที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
<u>ด้านวิชาชีพ</u>							
21	ประเมินปัญหาผู้ป่วยด้านร่างกาย จิตใจ						
	อารมณ์ สังคม ได้ครอบคลุม	1.96	.51	ปานกลาง	2.95	.23	มาก
22	สามารถวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการ						
	ของผู้ป่วยได้	2.04	.51	ปานกลาง	2.91	.29	มาก
23	วิเคราะห์การพยาบาลได้ถูกต้อง	2.11	.50	ปานกลาง	2.93	.26	มาก
24	วางแผนการพยาบาลได้เหมาะสมกับปัญหา						
	และความต้องการของผู้ป่วยแต่ละบุคคลได้	2.04	.61	ปานกลาง	2.84	.37	มาก
25	เปิดโอกาสให้ผู้ป่วยและญาติมีส่วนร่วมใน						
	การวางแผนการพยาบาล	1.84	.63	ปานกลาง	2.87	.34	มาก
26	ป้องกันการแพร่เชื้อระหว่างให้การรักษ						
	พยาบาล	2.13	.61	ปานกลาง	2.85	.36	มาก
27	ป้องกันภาวะแทรกซ้อนต่าง ๆ ที่อาจจะ						
	เกิดขึ้นกับผู้ป่วยได้	2.05	.56	ปานกลาง	2.82	.39	มาก
28	ให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับวิธีการ						
	ดูแลสุขภาพของตนเอง	1.91	.62	ปานกลาง	2.80	.40	มาก
29	ช่วยให้ผู้ป่วยเข้าใจและยอมรับสภาพ						
	ความเจ็บป่วยของตนเอง	1.87	.61	ปานกลาง	2.80	.40	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อ	คุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ	ที่เป็นจริง			ที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
30	ส่งเสริมให้ผู้ป่วยและครอบครัวแก้ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพได้	1.80	.65	ปานกลาง	2.80	.40	มาก
31	แนะนำแหล่งบริการสุขภาพอื่น ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ป่วย	1.87	.55	ปานกลาง	2.76	.43	มาก
32	จูงใจให้ผู้ป่วยยอมรับและร่วมมือในการรักษาพยาบาล	2.07	.54	ปานกลาง	2.87	.34	มาก
33	นำความรู้ทางศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาล	1.96	.58	ปานกลาง	2.85	.36	มาก
34	ปรับเปลี่ยนการพยาบาลตามสถานะของโรคและปัญหาของผู้ป่วยและครอบครัว	2.04	.54	ปานกลาง	2.85	.36	มาก
35	มีทักษะและศิลปะปฏิบัติการพยาบาลตามขั้นตอนที่กำหนดไว้	2.15	.49	ปานกลาง	2.89	.31	มาก
36	กระตุ้นให้ผู้ป่วยช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน	2.09	.48	ปานกลาง	2.87	.34	มาก
37	ให้คำแนะนำส่งเสริมทางด้านจิตใจแก่ผู้ป่วยที่มีปัญหาด้านร่างกายที่เสื่อมสมรรถภาพ	2.00	.58	ปานกลาง	2.85	.36	มาก
38	ให้คำแนะนำผู้ป่วยและครอบครัว ในการฟื้นฟูความสามารถของอวัยวะต่าง ๆ ให้มีสมรรถภาพได้เร็ว	2.04	.54	ปานกลาง	2.82	.39	มาก
39	สามารถประเมินผลการปฏิบัติการพยาบาลได้	2.04	.47	ปานกลาง	2.87	.34	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อ	คุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ	ที่เป็นจริง			ที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
40	สามารถปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติการพยาบาลได้	2.13	.58	ปานกลาง	2.89	.31	มาก
41	ให้ความสนใจและเอาใจใส่ผู้รับบริการทุกคนเท่าเทียมกัน	2.00	.67	ปานกลาง	2.89	.31	มาก
42	คำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพความเป็นบุคคลของผู้ป่วยและครอบครัว	2.04	.64	ปานกลาง	2.91	.29	มาก
43	มีวิจาร์ณณ์ในการถ่ายทอดความสับของผู้ป่วยสู่บุคคลอื่น	2.04	.58	ปานกลาง	2.85	.40	มาก
44	รักษามาตรฐานของการพยาบาลอย่างเคร่งครัด	2.04	.58	ปานกลาง	2.89	.31	มาก
45	ศึกษาหาความรู้และวิธีปฏิบัติเพื่อพัฒนาวิชาชีพพยาบาล	2.16	.57	ปานกลาง	2.89	.37	มาก
รวมเฉลี่ย		2.02	.42	ปานกลาง	2.86	.25	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่าอาจารย์มีทัศนะต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ ในด้านวิชาชีพที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.02$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีทัศนะอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ แต่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยค่อนข้างต่ำเรียงลำดับจากค่าที่สูงที่สุด คือข้อ ส่งเสริมให้ผู้ป่วยและครอบครัวแก้ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ ($\bar{X} = 1.80$) ข้อเปิดโอกาสให้ผู้ป่วยและ

ญาติมีส่วนร่วมในการวางแผนการพยาบาล ($\bar{X} = 1.84$) ข้อเสนอแนะแหล่งบริการสุขภาพอื่นที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ป่วย ($\bar{X} = 1.87$) และขอความช่วยเหลือให้ผู้ป่วยเข้าใจและยอมรับสภาพของตนเอง ($\bar{X} = 1.87$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือขอศึกษาหาความรู้และวิธีปฏิบัติเพื่อพัฒนาวิชาชีพพยาบาล ($\bar{X} = 2.16$)

เมื่อพิจารณาทัศนะของอาจารย์ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ ด้านวิชาชีพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.86$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามิตศนะอยู่ในระดับมากทุกข้อ แต่มีข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในระดับมากคือ ข้อเสนอแนะแหล่งบริการสุขภาพอื่น ๆ ที่จะประโยชน์ต่อผู้ป่วย ($\bar{X} = 2.76$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อประเมินปัญหาผู้ป่วยด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม คุ้มครองคลุม ($\bar{X} = 2.95$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทัศนะของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4

(N = 63) วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาล
ตำรวจ ด้านส่วนตัวที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	คุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ	ที่เป็นจริง			ที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านส่วนตัว							
1	แต่งกายสะอาดเรียบร้อย ถูกระเบียบ	2.48	.53	มาก	2.87	.34	มาก
2	กริยามารยาทสุภาพอ่อนโยน	2.13	.49	ปานกลาง	2.84	.37	มาก
3	ยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นกันเอง	2.17	.52	ปานกลาง	2.86	.35	มาก
4	มีอารมณ์ขัน	1.97	.62	ปานกลาง	2.44	.64	มาก
5	มีความกระตือรือร้นกระฉับกระเฉงว่องไว	2.30	.59	ปานกลาง	2.94	.25	มาก
6	มีความขยันหมั่นเพียรอุทิศเวลาให้แก่งาน	2.03	.54	ปานกลาง	2.81	.40	มาก
7	มีความเมตตากรุณาเห็นอกเห็นใจ	2.17	.52	ปานกลาง	2.86	.34	มาก
8	มีความมั่นคงและเชื่อมั่นในตนเองอย่างมีเหตุผล	2.10	.50	ปานกลาง	2.81	.40	มาก
9	มีความเสียสละ	2.14	.64	ปานกลาง	2.89	.32	มาก
10	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	1.90	.61	ปานกลาง	2.86	.35	มาก
11	มีบทบาทของความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	2.13	.52	ปานกลาง	2.92	.27	มาก
12	มีมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไป	2.21	.57	ปานกลาง	2.83	.38	มาก
13	อดทนต่อคำพูดหรือการกระทำที่ขัดแย้งและไม่เป็นมิตรของผู้อื่น	2.00	.67	ปานกลาง	2.84	.41	มาก
14	ยอมรับฟังความคิดเห็นและคำแนะนำจากผู้อื่น	2.14	.56	ปานกลาง	2.78	.46	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	คุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ	ที่เป็นจริง			ที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
15	มีความรับผิดชอบต่อน้ำที่และงานที่ได้รับมอบหมาย	2.32	.62	ปานกลาง	2.86	.35	มาก
16	สามารถตัดสินใจในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในการปฏิบัติงานได้	2.44	.59	มาก	2.94	.25	มาก
17	ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์และบุคคลอื่นได้	2.32	.59	ปานกลาง	2.94	.25	มาก
18	มีความสามารถในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ	2.17	.49	ปานกลาง	2.87	.34	มาก
19	สามารถถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ให้แก่ผู้ร่วมงานและนักศึกษาพยาบาลได้	2.24	.53	ปานกลาง	2.90	.30	มาก
20	ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ร่วมงาน	2.05	.52	ปานกลาง	2.87	.34	มาก
รวมเฉลี่ย		2.17	.32	ปานกลาง	2.85	.19	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่านักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ มีทัศนคติต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ ด้านส่วนตัวที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.17$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อสามารถตัดสินใจในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในการปฏิบัติงานได้ และข้อแต่งกายสะอาดเรียบร้อยถูกระเบียบ มีทัศนคติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.44$, $\bar{X} = 2.48$ ตามลำดับ) ส่วนข้ออื่น ๆ มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง แต่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่นคือข้อมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และข้อมีอารมณ์ขัน ($\bar{X} = 1.90$, $\bar{X} = 1.97$ ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาทักษะของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ
 ในโรงพยาบาลตำรวจ ด้านส่วนตัวที่พึงประสงค์มีทักษะอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.85$) หาก
 พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แต่ข้อมีอารมณ์ขันมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด
 ($\bar{X} = 2.44$) ส่วนข้อมีความกระตือรือร้นกระฉับกระเฉงว่องไว ข้อสามารถตัดสินใจในการ
 แก้ปัญหาเฉพาะหน้าในการปฏิบัติงานได้ และข้อปรับตัวเข้ากับสถานการณ์และบุคคลอื่นได้มี
 ค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน ($\bar{X} = 2.94$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ที่คณะของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4
(N = 63) วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาล
ตำรวจ ด้านวิชาชีพ ที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	คุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ	ที่เป็นจริง		ที่พึงประสงค์	
		$\bar{X}$	S.D. แปลผล	$\bar{X}$	S.D. แปลผล
ด้านวิชาชีพ					
21	ประเมินปัญหาผู้ป่วยด้านร่างกาย จิตใจ				
	อารมณ์ สังคม ได้ครอบคลุม	2.29	.61 ปานกลาง	2.90	.30 มาก
22	สามารถวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการ				
	ของผู้ป่วยได้	2.24	.56 ปานกลาง	2.87	.34 มาก
23	วิเคราะห์การพยาบาลได้ถูกต้อง	2.35	.54 มาก	2.89	.32 มาก
24	วางแผนการพยาบาลได้เหมาะสมกับปัญหา				
	และความต้องการของผู้ป่วยแต่ละบุคคลได้	2.25	.57 ปานกลาง	2.89	.32 มาก
25	เปิดโอกาสให้ผู้ป่วยและญาติมีส่วนร่วมใน				
	การวางแผนการพยาบาล	1.98	.63 ปานกลาง	2.78	.49 มาก
26	ป้องกันการแพร่เชื้อระหว่างให้การรักษ				
	พยาบาล	2.25	.54 ปานกลาง	2.87	.34 มาก
27	ป้องกันภาวะแทรกซ้อนต่าง ๆ ที่อาจจะ				
	เกิดขึ้นกับผู้ป่วยได้	2.13	.49 ปานกลาง	2.83	.38 มาก
28	ให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับวิธีการ				
	ดูแลสุขภาพของตนเอง	2.06	.56 ปานกลาง	2.87	.34 มาก
29	ช่วยให้ผู้ป่วยเข้าใจและยอมรับสภาพ				
	ความเจ็บป่วยของตนเอง	2.19	.53 ปานกลาง	2.84	.41 มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อ	คุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ	ที่เป็นจริง		ที่พึงประสงค์	
		$\bar{X}$	S.D. แปลผล	$\bar{X}$	S.D. แปลผล
30	ส่งเสริมให้ผู้ป่วยและครอบครัวแก้ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพได้	2.11	.65 ปานกลาง	2.86	.35 มาก
31	แนะนำแหล่งบริการสุขภาพอื่น ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ป่วย	2.21	.65 ปานกลาง	2.83	.42 มาก
32	จูงใจให้ผู้ป่วยยอมรับและร่วมมือในการรักษาพยาบาล	2.22	.66 ปานกลาง	2.84	.37 มาก
33	นำความรู้ทางศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาล	2.29	.58 ปานกลาง	2.92	.27 มาก
34	ปรับเปลี่ยนการพยาบาลตามสภาวะของโรคและปัญหาของผู้ป่วยและครอบครัว	2.22	.55 ปานกลาง	2.89	.32 มาก
35	มีทักษะและศิลปะปฏิบัติการพยาบาลตามขั้นตอนที่กำหนดไว้	2.27	.57 ปานกลาง	2.90	.30 มาก
36	กระตุ้นให้ผู้ป่วยช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน	2.37	.58 มาก	2.89	.32 มาก
37	ให้คำแนะนำส่งเสริมทางด้านจิตใจแก่ผู้ป่วยที่มีปัญหาด้านร่างกายที่เสื่อมสมรรถภาพ	2.25	.54 ปานกลาง	2.86	.35 มาก
38	ให้คำแนะนำผู้ป่วยและครอบครัว ในการฟื้นฟูความสามารถของอวัยวะต่าง ๆ ให้มีสมรรถภาพได้เร็ว	2.13	.55 ปานกลาง	2.87	.34 มาก
39	สามารถประเมินผลการปฏิบัติการพยาบาลได้	2.19	.50 ปานกลาง	2.81	.40 มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อ	คุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ	ที่เป็นจริง			ที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
40	สามารถปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติการ พยาบาลได้	2.19	.47	ปานกลาง	2.92	.27	มาก
41	ให้ความสนใจและเอาใจใส่ผู้รับบริการ ทุกคนเท่าเทียมกัน	2.19	.64	ปานกลาง	2.87	.38	มาก
42	คำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพความเป็นบุคคล ของผู้ป่วยและครอบครัว	2.16	.57	ปานกลาง	2.95	.21	มาก
43	มีวิจรรย์ในการถ่ายทอดความลับของ ผู้ป่วยสู่บุคคลอื่น	2.17	.58	ปานกลาง	2.84	.41	มาก
44	รักษามาตรฐานของการพยาบาลอย่าง เคร่งครัด	2.02	.55	ปานกลาง	2.89	.36	มาก
45	ศึกษาหาความรู้และวิธีปฏิบัติเพื่อพัฒนา วิชาชีพพยาบาล	2.19	.50	ปานกลาง	2.87	.38	มาก
รวมเฉลี่ย		2.20	.34	ปานกลาง	2.87	.21	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ มีทัศนะ
ต่อคุณลักษณะของวิชาชีพ ในโรงพยาบาลตำรวจ ด้านวิชาชีพที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง
($\bar{X} = 2.20$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากคือ ข้อวิเคราะห์การพยาบาล ได้ถูกต้อง และข้อกระตุ้นให้ผู้ป่วยช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ($\bar{X} = 2.35$ และ $\bar{X} = 2.37$ ตามลำดับ) ส่วนข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ แต่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่น ๆ คือ ข้อเปิดโอกาสให้ผู้ป่วยและญาติมีส่วนร่วมในการวางแผนการพยาบาล ($\bar{X} = 1.98$)

เมื่อพิจารณาทัศนะของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ ด้านวิชาชีพที่พึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.87$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แต่ข้อเปิดโอกาสให้ผู้ป่วยและญาติมีส่วนร่วมในการวางแผนการพยาบาลมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.78$) สำหรับข้อนำความรู้ทางศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาล และข้อสามารถปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติการพยาบาลได้มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.92$) สูงเท่ากัน ส่วนข้อคำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพความเป็นบุคคลของผู้ป่วยและครอบครัวมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.95$) สูงสุด

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบทัศนะของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลตำรวจที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ในแต่ละด้าน ดังปรากฏในตาราง 7 - 10

ตาราง 7 เปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์ (N = 55) วิทยาลัยพยาบาลตำรวจที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์จำแนกเป็นรายด้าน

คุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	t
คุณลักษณะด้านส่วนตัว	ที่เป็นจริง	2.05	
	ที่พึงประสงค์	2.86	
		.37	16.37*
คุณลักษณะด้านวิชาชีพ	ที่เป็นจริง	2.02	
	ที่พึงประสงค์	2.86	
		.46	13.51*

* $p < .05$

จากตาราง 7 พบว่าทัศนะของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลตำรวจ ในด้านส่วนตัวและด้านวิชาชีพ ที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน โดยค่าที่พึงประสงค์มากกว่าค่าที่เป็นจริง

ตาราง 8 เปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์ (N = 55) วิทยาลัยพยาบาลตำรวจที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลตำรวจที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์

คุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	t
ที่เป็นจริง	2.04	.41	15.04*
ที่พึงประสงค์	2.86		

* $p < .05$

จากตาราง 8 พบว่าทัศนะของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลตำรวจ ที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าที่พึงประสงค์มากกว่าค่าที่เป็นจริง

ตาราง 9 เปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 (N = 63) วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลตำรวจที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ จำแนกเป็นรายด้าน

คุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	t
คุณลักษณะด้านส่วนตัว	ที่เป็นจริง	2.17	
	ที่พึงประสงค์	2.85	
คุณลักษณะด้านวิชาชีพ	ที่เป็นจริง	2.20	
	ที่พึงประสงค์	2.87	
		.37	14.28*
		.37	14.46*

* p < .05

จากตาราง 9 พบว่าทัศนะของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลตำรวจ ด้านส่วนตัว และด้านวิชาชีพ ที่เป็นจริง กับที่พึงประสงค์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน โดยมีค่าที่พึงประสงค์มากกว่าค่าที่เป็นจริงทั้งสองด้าน

ตาราง 10 เปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 (N = 63) วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลตำรวจที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์

คุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	t
ที่เป็นจริง	2.19	.35	15.47*
ที่พึงประสงค์	2.86		

* $p < .05$

จากตาราง 10 พบว่าทัศนะของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 (N = 63) วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลตำรวจ ที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าที่พึงประสงค์มากกว่าค่าที่เป็นจริง

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่มีต่อคุณลักษณะที่เป็นจริงของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ
2. เพื่อศึกษาทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ
3. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ ที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ในแต่ละด้าน
4. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ ที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ในแต่ละด้าน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ อาจารย์และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ปีการศึกษา 2537 จำนวน 140 คน จำแนกเป็นอาจารย์จำนวน 65 คน นักศึกษาพยาบาลจำนวน 75 คน สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คืออาจารย์และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 จำนวน 119 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตามตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) เป็นอาจารย์จำนวน 56 คน นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 จำนวน 63 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 118 คน ประกอบด้วยอาจารย์ 55 คน และนักศึกษาพยาบาลจำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 98.21 และ 100.00 ของกลุ่มตัวอย่าง ตามลำดับ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่มีต่อคุณลักษณะของ พยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลตำรวจ ในประเด็นที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ คือด้านส่วนตัวจำนวน 20 ข้อ และด้านวิชาชีพจำนวน 25 ข้อ รวมจำนวน 45 ข้อ แบบสอบถามเป็นชนิดมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) มี 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง น้อย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการทางสถิติที่คำนวณค่าต่าง ๆ ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้ โปรแกรม SPSS ดังนี้

1. หาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลตำรวจ ที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ เป็นรายข้อ รายด้าน และโดยรวม แล้วนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้ไปแปลผลกับเกณฑ์เฉลี่ยที่กำหนดไว้ ซึ่งมี 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง น้อย

2. เปรียบเทียบทัศนะของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม

- 2.1 เปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพใน โรงพยาบาลตำรวจ ที่ปฏิบัติจริงและที่พึงประสงค์ในแต่ละด้าน โดยใช้ t-test

- 2.2 เปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ ที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ ในแต่ละด้าน โดยใช้ t-test

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ สรุปผลได้ดังนี้

1. ทักษะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ ที่เป็นจริงโดยรวมทุกด้าน และในรายด้านคือ ด้านส่วนตัว และด้านวิชาชีพ พบว่า

1.1 ทักษะของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ ที่เป็นจริง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.03$) สำหรับรายด้านมีทักษะต่อด้านวิชาชีพ ($\bar{X} = 2.02$) และด้านส่วนตัวในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.05$) ทั้งสองด้านเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากน้อยไปมาก

1.2 ทักษะของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ ที่เป็นจริงในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.18$) สำหรับรายด้านมีทักษะต่อด้านส่วนตัว ($\bar{X} = 2.17$) และด้านวิชาชีพ ($\bar{X} = 2.20$) ในระดับปานกลาง ทั้งสองด้านเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากน้อยไปมาก

2. ทักษะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ ที่พึงประสงค์โดยรวมทุกด้าน และรายด้านคือ ด้านส่วนตัวและด้านวิชาชีพ พบว่า

2.1 ทักษะของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลตำรวจที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ ที่พึงประสงค์ ($\bar{X} = 2.86$) อยู่ในระดับมาก สำหรับรายด้านมีทักษะต่อคุณลักษณะด้านส่วนตัว ($\bar{X} = 2.86$) และด้านวิชาชีพ ($\bar{X} = 2.86$) อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน

2.2 ทักษะของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ ที่พึงประสงค์ ($\bar{X} = 2.86$) อยู่ในระดับมาก สำหรับรายด้านมีทักษะต่อคุณลักษณะด้านส่วนตัว ($\bar{X} = 2.85$) และด้านวิชาชีพ ($\bar{X} = 2.87$) อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากน้อยไปมาก

3. เมื่อเปรียบเทียบทักษะของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ ที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ในแต่ละด้าน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 1 โดยมีค่าที่พึงประสงค์มากกว่าค่าที่เป็นจริง

4. เมื่อเปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ ที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ พบว่าในแต่ละด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 2 โดยมีค่าพึงประสงค์มากกว่าค่าที่เป็นจริง

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย ทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ มีประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายดังนี้

1. ทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจที่เป็นจริง ในด้านส่วนตัวและด้านวิชาชีพพบว่า

1.1 ทัศนะของอาจารย์ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจที่เป็นจริง ทั้งด้านส่วนตัวและด้านวิชาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.03$) ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มอาจารย์ในฐานะนักวิชาการทางการพยาบาลและผลิตพยาบาลวิชาชีพ มีความคาดหวังและมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพไว้ค่อนข้างสูง อีกเหตุผลหนึ่งอาจเป็นเพราะบุคลากรพยาบาลมีจำนวนน้อย แต่มีภาระงานการพยาบาลที่ต้องรับผิดชอบ และให้บริการมากมาย จึงมุ่งปฏิบัติงานให้แล้วเสร็จเท่าที่จะสามารถกระทำได้ตามสภาพการณ์ที่เป็นจริง เป็นผลให้มีพฤติกรรมแสดงออกถึงคุณลักษณะพยาบาลเพียงระดับปานกลางเท่านั้น

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอาจารย์มีทัศนะต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ ด้านส่วนตัวและด้านวิชาชีพอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากพยาบาลวิชาชีพขาดขวัญและแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอารีย์ ไชยมงคล (2533 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ระดับขวัญและระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการโรงพยาบาลของรัฐในกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยที่ทำให้เกิดขวัญและแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ได้แก่ นโยบาย และการบริหารงาน การปกครองบังคับบัญชา ความก้าวหน้า สภาพการทำงาน ลักษณะงาน ความสำเร็จของงาน สัมพันธภาพระหว่างบุคคล และการยอมรับนับถือ เป็นต้น ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้นอกจากจะทำให้พยาบาลวิชาชีพขาดขวัญและแรงจูงใจ

ในการปฏิบัติงานแล้ว จะนำไปสู่การขาดความพึงพอใจในอาชีพของคน มีผลทำให้พยาบาลวิชาชีพ แสดงพฤติกรรมที่เป็นคุณลักษณะของพยาบาลน้อยลง ทั้งด้านส่วนตัวและด้านวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของจันทร์จิรา เหล่าพจนานนท์ (2533 : 77) ที่พบว่าคุณลักษณะของพยาบาล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในอาชีพของพยาบาล กล่าวคือ พยาบาลที่มีคุณลักษณะของพยาบาลที่ดี จะมีความพึงพอใจในอาชีพพยาบาลสูง และยุคล ทองตัน (2518 : 14) ให้แนวคิดว่าความ พึงพอใจในอาชีพจะส่งผลดีต่อการปฏิบัติงานเช่นเดียวกับสุมณฑา ลิทธิพงศ์กุล (2527 : 4) กล่าวว่าเมื่อบุคคลพอใจในอาชีพแล้ว ย่อมทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลดีกว่าผู้ที่ ไม่มีความพึงพอใจในอาชีพ จึงอาจสรุปได้ว่า การที่อาจารย์พยาบาลมีทัศนคติต่อคุณลักษณะของ พยาบาลวิชาชีพ ด้านส่วนตัวและด้านวิชาชีพอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องจากเหตุผลดังที่กล่าว มาข้างต้น ซึ่งจะเป็นประเด็นหนึ่งที่ฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลตำรวจ ต้องค้นหาข้อเท็จจริง เพื่อปรับปรุง พัฒนาบุคลากรพยาบาลต่อไป

เมื่อพิจารณาด้านส่วนตัวเป็นรายข้อพบว่า ข้อมีอารมณ์ขัน มีทัศนคติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.65$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าพยาบาลมีทัศนคติต่ออารมณ์ขันในทางลบ กังวลว่าจะผิด คุณลักษณะที่ดีของวิชาชีพและเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม อารมณ์ขันจึงไม่ถูกนำมาใช้ (อรวรรณ ศรียุทธศุทธ 2538 : 14) หรืออาจเป็นเพราะในอดีต มีการอบรมสั่งสอนสืบทอดกันมาว่า การดูแลบุคคลที่ เจ็บป่วยถือเป็นเรื่องจริงจังและเชื่อว่าการตลกขบขัน การหัวเราะไม่ใช่พฤติกรรมที่ควรแสดงออก กับผู้ป่วย ฉะนั้นจึงไม่ได้ปลูกฝัง สนับสนุนในเรื่องของการใช้อารมณ์ขัน แต่ปัจจุบันนี้ อรวรรณ ศรียุทธศุทธ (2538 : 11 - 15) ได้อ้างถึงผลงานวิจัยและบทความทางวิชาการมากมายโดยสรุป ว่าอารมณ์ขันเป็นเครื่องมือบำบัดขั้นเยี่ยมสามารถนำมาใช้ในการพยาบาลจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ ผู้ป่วยทั้งด้านร่างกายและจิตใจ จึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่พยาบาลควรมีอารมณ์ขันไปใช้ ฉะนั้นพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ จึงควรให้ความสนใจและยอมรับการมีอารมณ์ขันให้ มากขึ้น ในฐานะเป็นเครื่องมือกลวิธีในการพยาบาล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ลดความ เหนื่อยหน่ายและความตึงเครียดของตัวเอง ส่วนด้านวิชาชีพเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อส่งเสริมให้ผู้ป่วยและครอบครัวแก้ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพมีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลางแต่มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุด ($\bar{X} = 1.80$) อาจเป็นเพราะว่าพยาบาลมีความคิดเห็นว่าผู้ป่วยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ โรคและความเจ็บป่วยน้อยกว่าพยาบาลหรือพยาบาลมีความเชื่อว่าเป็นหน้าที่ของตนในการแก้ปัญหา

สุขภาพ โดยทำได้ถูกต้องเหมาะสมกว่าผู้ป่วยหรือครอบครัว จึงไม่แสดงพฤติกรรมในการส่งเสริมให้ผู้ป่วยและครอบครัวแก้ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ ซึ่งพยาบาลควรเล็งลึกความเชื่อเดิม ควรยึดหลักการหรือองค์ความรู้ทางทฤษฎีการพยาบาลในการส่งเสริมผู้ป่วยและครอบครัวดูแลตนเอง เพื่อภาวะสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี หลีกเลี่ยงภัยอันตรายที่คุกคามชีวิต ปลอดภัยจากโรคพยาธิ (ฟาริดา อิบราฮิม. 2535 : 137)

1.2 ทักษะของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลตำรวจที่เป็นจริง ทั้งด้านส่วนตัวและด้านวิชาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.18$) ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาพยาบาลชั้นปี 4 เป็นนักศึกษาที่ใกล้สำเร็จการศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาท ความรับผิดชอบของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ อีกทั้งยังรับรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะของพยาบาลตามความคาดหวังของผู้ประกอบวิชาชีพพยาบาลดังที่อุดม สุภาไตร (2529 : 37) ได้เสนอแนวคิดไว้หลายประการ อาทิเช่น เป็นผู้มีบุคลิกภาพดี มีความรู้ความสามารถให้บริการพยาบาลเป็นอย่างดี มีประสิทธิภาพและมีศิลปะในการปฏิบัติการพยาบาล สามารถนำศาสตร์ต่าง ๆ ไปบูรณาการในการให้การพยาบาล รวมถึงการมีวิสัยทัศน์ของวิชาชีพพยาบาล เป็นต้น ฉะนั้นการที่นักศึกษาได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติงานการพยาบาลกับพยาบาลวิชาชีพอย่างใกล้ชิด ในระยะเวลาอันพอสมควร ได้รับรู้รับทราบพฤติกรรมแสดงออกถึงคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ ที่เป็นจริงต่างไปจากที่ตนรับรู้และคาดหวังไว้ก็ในระดับหนึ่ง จึงอาจเป็นเหตุให้นักศึกษาแสดงทักษะต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพที่เป็นจริงในโรงพยาบาลตำรวจในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 มีทักษะต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพด้านวิชาชีพและด้านส่วนตัวอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ได้เรียนรู้และรับการปลูกฝังถ่ายทอดวิชาการต่าง ๆ จากวิทยาลัยพยาบาลอย่างถูกต้องตามหลักการและทฤษฎี แต่เมื่อไปฝึกปฏิบัติงาน การพยาบาลในโรงพยาบาล อาจพบว่าพยาบาลปฏิบัติงานการพยาบาลต่าง ๆ มิได้เป็นไปตามหลักวิชาการที่ตนเรียนรู้ในหลาย ๆ เรื่อง โดยนักศึกษาอาจไม่เข้าใจถึงข้อจำกัด ปัญหา อุปสรรค นโยบายในการบริหารจัดการของแหล่งฝึกปฏิบัติ จึงเป็นเหตุให้หลงความเห็นว่า พยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ มีคุณลักษณะด้านวิชาชีพระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านส่วนตัวเล็กน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาให้ความสำคัญ

สนใจด้านส่วนตัวน้อย เพราะถือว่าเป็นสิทธิส่วนบุคคลที่จะพึงปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมนั้นและอาจเห็นว่ามีส่วนสำคัญน้อยกว่า ด้านวิชาชีพในการปฏิบัติงานการพยาบาล จึงอาจเป็นผลให้นักศึกษาแสดงทัศนะต่อด้านส่วนตัวและด้านวิชาชีพแตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาด้านส่วนตัวเป็นรายข้อพบว่า ข้อมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีทัศนะอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 1.90$) ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากพยาบาลวิชาชีพปฏิบัติงานประจำที่ต้องปฏิบัติมาก ไม่มีเวลาคิดหรือเมื่อคิดแล้วไม่สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นรูปธรรมเชิงสร้างสรรค์ที่ชัดเจนได้ ซึ่งการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เป็นคุณลักษณะของพยาบาลที่พึงประสงค์สำคัญข้อหนึ่ง (อุดม สุภาไตร และสมจิตต์ กาญจนโมคิน. 2530 : 36) และเป็นคุณสมบัติข้อหนึ่งของการเป็นผู้นำ กล่าวคือ ผู้นำต้องไม่หยุดคิดในเรื่องการทำงานแก้ปัญหาทางาน คิดสิ่งใหม่ ๆ คิดสร้างสรรค์ให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ (วิจิตร อวระกุล. 2528 : 246) เมื่อพิจารณาด้านวิชาชีพเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง แต่ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่นคือ ข้อเปิดโอกาสให้ผู้ป่วยและญาติมีส่วนร่วม ในการวางแผนการพยาบาล ($\bar{X} = 1.98$) ทั้งนี้เนื่องจากจากการที่พยาบาลถูกปลูกฝังสืบทอดมาช้านาน ให้มีบทบาทหน้าที่ในการช่วยเหลือบุคคลที่เจ็บป่วยโดยพยาบาลจะเป็นผู้ดูแลรับภาระและผูกพันกับงานที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วย โดยพยาบาลมีความเชื่อว่าตนเป็นผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญเป็นอย่างดียิ่ง เหมาะสมในการวางแผนดูแลภาวะสุขภาพ และความเจ็บป่วยของผู้ป่วยและครอบครัว ดังนั้นพยาบาลจึงไม่เปิดโอกาสให้ผู้ป่วยและญาติมีส่วนร่วมในการวางแผนการพยาบาลเท่าที่ควรจะเป็นในประเด็นนี้พยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจจึงสมควรแก้ไขปรับปรุงตนเองให้สอดคล้องกับแนวคิดของการพยาบาลแบบองค์รวมที่เสนอไว้ว่า เจตคติ ค่านิยม การรับรู้ ความเชื่อจะมีผลต่อภาวะสุขภาพ และเป็นปัจจัยนำเข้าที่สามารถทำให้ความเปลี่ยนแปลงในภาวะสุขภาพได้ (รัตนา ทองสวัสดิ์. 2532 : 105) และการให้ผู้ป่วยและญาติมีส่วนร่วมในการวางแผนการพยาบาลเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้คุณภาพของการให้บริการพยาบาลสูงขึ้น เพราะสอดคล้องกับความต้องการของผู้ป่วยแต่ละราย (สายพิน เกษมกิจวัฒนา. 2537 : 2)

2. ทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจที่พึงประสงค์พบว่า

2.1 ทัศนะของอาจารย์ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจที่พึงประสงค์ทั้งด้านส่วนตัวและด้านวิชาชีพโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.86$) ที่เป็นเช่นนี้

เพราะว่าอาจารย์ในฐานะผู้ประกอบวิชาชีพพยาบาลมีความคาดหวังและประสงค์ให้พยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจมีคุณลักษณะของพยาบาลที่ดี แสดงบทบาทในการให้บริการพยาบาลอย่างมีมาตรฐานและคุณภาพสูงสุด เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีสุขภาพดีถ้วนหน้า อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติต่อไป (ละออ หุตางกูร. 2529 : 39; อุดม สุภาไตร. 2529 : 37; วิพรรณ วัฒนชัย. 2533 : 117 - 119)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อาจารย์มีทัศนะต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัวและด้านวิชาชีพในระดับมากเช่นเดียวกัน และมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 2.86$) ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าอาจารย์ตระหนักดีว่าคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ มีความสำคัญในการประกอบวิชาชีพเพื่อสังคมและเป็นแบบอย่างแก่นักศึกษาพยาบาลที่จะซึมซับพฤติกรรมต่าง ๆ จากการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอุดม สุภาไตร (2527 : 37) ว่าสังคมมีความคาดหวังว่าคุณลักษณะของพยาบาลที่ดีควรมีคุณลักษณะในด้านมีความรู้ ความสามารถ มีประสิทธิภาพในด้าน การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสภาพ มีวิสัยทัศน์ในการตัดสินใจ แก้ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการพยาบาลได้อย่างเหมาะสม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถติดต่อประสานงาน ร่วมมือกับผู้ร่วมงาน มีบทบาทของผู้นำและผู้ตามที่ดี สามารถให้คำปรึกษาได้ เป็นพยาบาลที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถพัฒนาตนเองและพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น เช่นเดียวกับผลการวิจัยของเพ็ญสุข สังฆมงคล (2526 : 74 - 76) ที่พบว่า ผู้ร่วมงานผู้รับบริการพยาบาล และอาจารย์พยาบาลมีการรับรู้ต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาลในด้าน การปฏิบัติการพยาบาล ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ และด้านจรรยาบรรณอยู่ในระดับมาก และจากผลการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจน่าจะมีการนำไปพิจารณาหาข้อเท็จจริง เพื่อแก้ไขปรับปรุงพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และยังเป็นผลสะท้อนให้ฝ่ายการศึกษาได้นำผลการวิจัยไปใช้ในการเรียนการสอน เพราะว่าการจัดการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ และส่งผลต่อสุขภาพของผู้เรียนโดยตรง อาจารย์พยาบาลจึงหวังให้พยาบาลวิชาชีพมีคุณลักษณะดี ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษาพยาบาล (คู่มือข้าราชการงานพยาบาล โรงพยาบาลตำรวจ. 2534 : 22) ซึ่งจะเป็นผลผลิตที่มีคุณภาพทางการศึกษาวิชาชีพพยาบาลในอนาคต

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ด้านส่วนตัวพบว่าอาจารย์พยาบาลพึงประสงค์ให้พยาบาลวิชาชีพ มีพฤติกรรมในข้อมีความสามารถในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีค่าเฉลี่ยไว้มากที่สุด ($\bar{X} = 2.95$) กว่าข้ออื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเกคินี เห็นพิทักษ์ (2531 : 6) ที่ได้กล่าวถึงบทบาทของพยาบาลไว้ข้อหนึ่งว่า พยาบาลต้องเป็นนักบริหารและจัดการ สามารถจัดการวางแผนงาน ทำโครงการจัดวางระบบงานและนิเทศงานได้ ดังนั้นความสามารถในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่พยาบาลต้องพัฒนาเพื่อเรียนรู้ ผักผัน สะสม ประสบการณ์ต่าง ๆ ในการบริหารจัดการ แก้ไขปัญหาข้อขัดข้องหรืออุปสรรคทั้งหลายในการปฏิบัติงานและประสานงานกับทีมงานสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับพยาบาล ซึ่งทีมงานมีความคาดหวังคุณลักษณะของพยาบาลประการหนึ่งคือ มีความสามารถในการบริหารจัดการ เพื่อช่วยในงานสาธารณสุขมูลฐาน ดำเนินไปด้วยดี มีประสิทธิภาพ (อุดม สุภาไตร. 2535 : 37) ส่วนในรายข้อด้านวิชาชีพ พบว่าอาจารย์พยาบาลพึงประสงค์ให้พยาบาลวิชาชีพแสดงพฤติกรรมในข้อที่ว่าประเมินปัญหาผู้ป่วย ด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม ได้ครอบคลุม โดยให้ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 2.95$) กว่าข้ออื่น ๆ ทั้งนี้เพราะอาจารย์พยาบาลเล็งเห็นถึงความจำเป็นของการประเมินปัญหาผู้ป่วยให้ครอบคลุมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม นั้นเป็นขั้นตอนแรกที่สำคัญที่สุดในกระบวนการพยาบาล ซึ่งใช้เป็นกลวิธีมุ่งไปสู่การชี้บ่งถึงภาวะสุขภาพและความต้องการบริการพยาบาล และประโยชน์ของการประเมินปัญหาหรือภาวะสุขภาพอนามัยได้ถูกต้องและครอบคลุม จะช่วยนำไปสู่การวางแผนการพยาบาล และการปฏิบัติการพยาบาลที่เด่นชัด (พาริดา อิบราฮิม. 2533 : 535) อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยที่กลุ่มอาจารย์พยาบาลให้ทัศนะต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพที่เป็นจริงด้านวิชาชีพในข้อประเมินปัญหาผู้ป่วยดังกล่าวข้างต้นนี้อยู่ในระดับปานกลาง มิได้อยู่ในระดับน้อย ย่อมแสดงถึงว่าพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลมิได้ละเลยหรือไม่ได้ให้ความสำคัญแต่อาจมีข้อจำกัดอื่น ๆ ที่ทำให้การประเมินปัญหาผู้ป่วยดำเนินการได้เพียงระดับหนึ่งเท่านั้น

2.2 ทัศนะของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาล ตำรวจที่พึงประสงค์ทั้งด้านส่วนตัวและด้านวิชาชีพโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.86$) ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ตระหนักดีว่าคุณลักษณะที่ดีของพยาบาลวิชาชีพ เป็นเครื่องชี้บ่งถึงมาตรฐานและคุณภาพของตัวพยาบาลนั้นจะนำไปสู่การตอบสนองการให้บริการพยาบาลที่เป็นเลิศไม่ก่อความเสียหายให้แก่ผู้รับบริการและสังคมโดยรวม (ละออ หุตางกูร. 2529 : 39)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 มีทัศนะต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัวและด้านวิชาชีพ อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ($\bar{X} = 2.85$, $\bar{X} = 2.87$ ตามลำดับ) ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 มีการรับรู้ว่าคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพที่สังคมต้องการย่อมหมายถึงการเป็นพยาบาลที่ดี มีคุณภาพทั้งด้านความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพ ความเป็นผู้นำ ความสามารถทางสังคม มีจริยธรรม คุณธรรม และอุดมการณ์ทั้งต่อตนเอง ผู้ร่วมงาน ประชาชน สถาบันและวิชาชีพ มีความรักในวิชาชีพ (สุธีรา อายุวัฒน์. 2530 : 103) จึงมีทัศนะพึงประสงค์ให้พยาบาลวิชาชีพมีคุณลักษณะในระดับมากดังกล่าว หรืออีกเหตุผลหนึ่งอาจเนื่องมาจากพยาบาลวิชาชีพทำงานไปช่วงระยะเวลาหนึ่ง คุณลักษณะของความเป็นพยาบาลจะลดลงดังเช่นข้ออ้างอิงของสุพิศรา วัชรเกตุ ที่ทำให้เห็นว่าเมื่อพยาบาลทำงานมากกว่า 1 ปี ความรู้สึกในการเป็นพยาบาลวิชาชีพจะลดลงไป (อัญชลี ฤกษ์งาม. 2537 : 127; อ้างอิงมาจากสุพิศรา วัชรเกตุ. 2535 : 34)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อด้านส่วนตัวพบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 พึงประสงค์ให้พยาบาลวิชาชีพ มีพฤติกรรมในข้อมีความกระตือรือร้น กระฉับกระเฉงว่องไว ข้อสามารถตัดสินใจในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในการปฏิบัติงานได้ และข้อปรับตัวเข้ากับสถานการณ์และบุคคลอื่นได้ โดยทั้ง 3 ข้อนี้มีค่าเฉลี่ยเท่ากันและเป็นค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.94$) กว่าข้ออื่น ๆ ที่เป็นเช่นนี้อาจสรุปได้ว่า เนื่องมาจากพยาบาลวิชาชีพมีความไม่สมบูรณ์เกี่ยวกับภาวะผู้นำหรือความเป็นผู้นำ ซึ่งเป็นคุณลักษณะของพยาบาลที่จำเป็นประการหนึ่ง (เกศินี เห็นพิทักษ์. 2531 : 6 - 7) เพราะว่าการมีภาวะผู้นำย่อมทำให้การบริหารงาน การปฏิบัติงานดำเนินไปด้วยความราบรื่น และบรรลุผลสำเร็จ (สมบูรณ์ อุบถัมภ์. 2532 : 289) ฉะนั้นสถาบันการศึกษาพยาบาลควรจะได้เสริมสร้าง ปลุกฝังให้นักศึกษาพยาบาลได้เรียนรู้ แสดงออกซึ่งพฤติกรรมภาวะผู้นำ เพื่อการเป็นพยาบาลวิชาชีพที่มีภาวะผู้นำจะได้ไม่ต้อยในเรื่องความสามารถตัดสินใจในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า หรือการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์และบุคคลอื่น ตลอดจนมีความกระตือรือร้น ส่วนในรายข้อของด้านวิชาชีพ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 พึงประสงค์ให้พยาบาลวิชาชีพแสดงพฤติกรรมในข้อคำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพ ความเป็นบุคคลของผู้ป่วยและครอบครัวในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.95$) กว่าข้ออื่น ๆ ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ตระหนักถึงความรับผิดชอบในการให้การพยาบาล โดยเคารพในสิทธิมนุษยชนตามที่ได้รับการปลูกฝังอย่างเข้มงวดจากอาจารย์

พยาบาล ตัวอย่างเช่นในการทำกิจกรรมการพยาบาลต่าง ๆ ให้แก่ผู้ป่วยเป็นคํานว่ การสระผม การเช็ดตัว การทำแผล นักศึกษาต้องบอกกล่าว ชี้แจง ขออนุญาตทุกครั้ง ก่อนทำกิจกรรมการพยาบาลนั้น ๆ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 จึงคาดหวังในการให้การพยาบาลแก่เพื่อนมนุษย์นั้น พยาบาลต้องยอมรับและเคารพในความเป็นบุคคล และความต้องการพื้นฐาน อันเป็นสิทธิโดยชอบธรรมของผู้รับบริการ (มยุรา กาญจนางกูร, 2527 : 18 - 20) ซึ่งเป็นความรับผิดชอบของพยาบาลที่พึงมีต่อผู้รับบริการ

3. การเปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลตำรวจที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ ที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ในแต่ละด้าน ผลการวิจัยมีดังนี้

3.1 เมื่อเปรียบเทียบทัศนะต่อด้านส่วนตัวที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีค่าที่พึงประสงค์มากกว่าค่าที่เป็นจริง ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการที่อาจารย์พยาบาลเป็นผู้มีคุณลักษณะด้านส่วนตัวที่ดี เช่น การแต่งกาย กริยาเรียบร้อยนุ่มนวล วาจาไพเราะ สุภาพอ่อนโยน ความประพฤติดี มีมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในระเบียบวินัย ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นต้น อาจารย์พยาบาลจึงยึดตนเองเป็นเกณฑ์เปรียบเทียบกับพยาบาลวิชาชีพ มีผลทำให้คุณลักษณะส่วนตัวของพยาบาลวิชาชีพด้อยลง หรืออาจเป็นเพราะภาวะขาดแคลนพยาบาลอย่างมากทำให้พยาบาลต้องรับภาระงานหนักเพิ่มขึ้น ค่าตอบแทนต่ำ ไม่สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจที่สูงขึ้น และสภาพทางสังคมที่เปลี่ยนไป อาจก่อให้เกิดความเครียด ท้อแท้ เหนื่อยหน่าย ความพึงพอใจในงานลดลง ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของมาลี มะวงศ์ (2534 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในงาน ได้แก่ ลักษณะงาน การบังคับบัญชางานรายได้ และเพื่อนร่วมงาน เมื่อพยาบาลมีความพึงพอใจในงานลดลง อาจมีผลกระทบต่อบุคลิกภาพพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตส่วนตัวได้ ดังนั้น คุณลักษณะด้านส่วนตัวของพยาบาลวิชาชีพที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์จึงแตกต่างกัน

3.2 เมื่อเปรียบเทียบทัศนะต่อด้านวิชาชีพที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้เช่นกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก อาจารย์พยาบาลเป็นผู้ศึกษาหาความรู้อยู่ตลอดเวลา มีความเท่าทันความก้าวหน้าทางวิชาการ ในวิชาชีพพยาบาลเป็นอย่างดี เมื่อไปสอนนักศึกษาพยาบาลด้านการปฏิบัติการพยาบาลต่าง ๆ ในโรงพยาบาลตำรวจ โดยต้องทำหน้าที่เป็นทั้งพยาบาลและครู จึงมีความเข้มงวด

เครื่องคิด สอนให้นักศึกษาให้การพยาบาลผู้ป่วยหรือปฏิบัติงานด้านวิชาชีพ ตามหลักวิชาการอย่าง สมบูรณ์แบบ ซึ่งย่อมมีความแตกต่างกับการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพอย่างแน่นอน หรืออาจเป็น เพราะว่าพยาบาลวิชาชีพมีการะงานหนักเพิ่มขึ้นจากอัตราบุคลากรทางการพยาบาลลดลงไม่สมดุลย์ กับผู้ป่วยที่ต้องรับผิดชอบดูแล หรือบรรยาภาคนองคร์ไม่เอื้อต่อการทำงาน จึงทำให้พยาบาลวิชาชีพ มีความพึงพอใจในงานลดลง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอาพันธ์ ไชยทองศรี (2530 : 90 - 91) ที่พบว่า แบบบรรยาภาสองคร์การโรงพยาบาลมีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจในงานของ พยาบาลหรืออาจมาจากสาเหตุที่พยาบาลในโรงพยาบาลตำรวจมีระยะเวลาในการปฏิบัติงานมากน้อย ต่างกัน จึงมีประสบการณ์แตกต่างกันย่อมส่งผลกระทบต่อคุณลักษณะด้านวิชาชีพได้ ดังเช่น จันทวีจิรา เหล่าพจันนันทน์ (2533 : 37) ได้สรุปว่า ระยะเวลาในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ คุณลักษณะของพยาบาล โดยพยาบาลที่มีระยะเวลาปฏิบัติงานมากจะมีคุณลักษณะของพยาบาลที่ดีด้วย เพราะระยะเวลาในการปฏิบัติงานจะทำให้มีการปรับตัวที่ดีกว่า มีความชำนาญในการปฏิบัติการ พยาบาล มีคุณภาพชีวิตในการทำงานสูงกว่าเช่นเดียวกันกับ บุญใจ ศรีสถิตยนาถ (2530 : 57) ที่มีความเห็นเกี่ยวกับระยะเวลาในการปฏิบัติงาน มีผลต่อความพึงพอใจในอาชีพ จากข้อมูลต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นจึงเป็นเหตุส่งเสริมให้คุณลักษณะด้านวิชาชีพของพยาบาลวิชาชีพที่เป็นจริงกับที่พึง ประสงค์แตกต่างกัน

4. การเปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่มี ต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ ในแต่ละด้าน ผลการวิจัยมีดังนี้

4.1 เมื่อเปรียบเทียบทัศนะต่อด้านส่วนตัวที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ พบว่ามีความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้โดยมีค่าที่พึง ประสงค์มากกว่าค่าที่เป็นจริง ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก การดำเนินชีวิตส่วนตัวของนักศึกษา พยาบาลชั้นปีที่ 4 ถูกถ่ายทอด ปลุกฝังอบรมหล่อหลอมในทางวิชาชีพการพยาบาลให้มีคุณสมบัติตาม สถาบันการศึกษากำหนด อาทิเช่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความคิดริเริ่ม มองการณ์ไกล มีความรับผิดชอบ มีคุณธรรม จริยธรรม ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตย สามารถพัฒนาตนเองและวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง (วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ. 2536 : 1 - 2) ประกอบกับขณะไปฝึกปฏิบัติงานในโรงพยาบาล ตำรวจ นักศึกษาจะถูกประเมินผลด้านคุณลักษณะส่วนตัวโดยอาจารย์พยาบาล และพยาบาลวิชาชีพ

นักศึกษาจึงมีแนวคิด มีอุดมการณ์ระดับหนึ่งที่จะแสดงพฤติกรรมส่วนตัวในทางที่ตรงตามตลอดเวลา ซึ่งเชื่อได้ว่าย่อมมีความแตกต่างกับคุณลักษณะด้านส่วนตัวของพยาบาลวิชาชีพที่นักศึกษาไปร่วมทีมงานด้วย เพราะว่าอาจมีปัจจัยบางประการที่พยาบาลวิชาชีพต้องเผชิญ จะเกิดความรู้สึกขาดความสุขและคับข้องใจ เช่น มีปัญหาสุขภาพส่วนตัว มีปัญหาครอบครัวที่แก้ไม่ตก มีข้อขัดแย้งหรือข้อเปรียบเทียบในกลุ่มผู้ร่วมงาน การต้องเผชิญกับสภาพอารมณ์ในหลายลักษณะของแพทย์ (ฟาริดา อิบราฮิม .

2535 : 185) หรือจากกฎระเบียบต่าง ๆ มีนโยบายที่ขาดความเป็นธรรม การตายของผู้ป่วยจนเกิดความสลดหดหู่ ความต้องการลาศึกษา ปัจจัยดังกล่าวนี้ย่อมมีอิทธิพลก่อให้เกิดความค้อยในคุณลักษณะด้านส่วนตัวของพยาบาลวิชาชีพได้อย่างแน่นอน ดังนั้นคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพด้านส่วนตัวที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์จึงแตกต่างกันตามทัศนะของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4

4.2 เมื่อเปรียบเทียบทัศนะต่อด้านวิชาชีพที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้โดยค่าที่พึงประสงค์มากกว่าค่าที่เป็นจริง ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากปัญหาอัตราค่าจ้างเป็นปัญหาใหญ่ ซึ่งทำให้พยาบาลทำงานได้ไม่เต็มความสามารถ อีกทั้งงานการรักษของแพทย์ยังเข้ามาก้าวก่ายกับงานการพยาบาลจนแยกจากกันได้ยาก พยาบาลต้องดูแลให้ผู้ป่วยได้รับการรักษา การรักษาบางอย่างที่แพทย์ปฏิบัติเองแต่ถ้าแพทย์ไม่ปฏิบัติเนื่องจากมีภาระกิจอื่น พยาบาลอาจต้องรับมาปฏิบัติจนบางครั้งอาจเลยขอบเขตความรู้ ความสามารถ และความรับผิดชอบ ทำให้พยาบาลมีงานเพิ่มขึ้น การดูแลพยาบาลผู้ป่วยที่ควรจะได้ก็พร่องไปได้ ทำให้พยาบาลไม่สามารถแสดงบทบาทด้านวิชาชีพพยาบาล ในการปฏิบัติการพยาบาลอย่างมีคุณภาพได้เต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของเพิ่มสุข สังขมงคล (2526 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า กลุ่มผู้ร่วมงานกับพยาบาล มีการรับรู้ต่อลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาล ด้านการปฏิบัติการพยาบาลอยู่ในระดับปานกลาง หรืออาจมาจากปัญหาที่พยาบาลวิชาชีพเกิดความขัดแย้งในการแสดงบทบาทระหว่างเป้าหมายวิชาชีพและสถาบันกล่าวคือ วิชาชีพมีเป้าหมายมุ่งให้ผู้ป่วยได้รับการดูแล เยียวยาบุคคลและ เน้นความสำคัญที่ผู้ป่วยเป็นแกน ในขณะที่สถาบันจะ เน้นความสำเร็จที่งานเสร็จมุ่งนโยบาย ความต้องการของหน่วยงานและความต้องการของทีมสุขภาพเป็นสำคัญ (จันทร์จิรา เหล่าพงษ์นันทน์ . 2533 : 82) ด้วยปัญหาและข้อจำกัดต่าง ๆ ดังกล่าวมาข้างต้นนั้นน่าจะเป็นเหตุผลสนับสนุนว่าพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจมีคุณลักษณะด้านวิชาชีพที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์แตกต่างกันตามทัศนะของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. เนื่องจากทศนะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลตำรวจที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์แตกต่างกัน งานพยาบาลโรงพยาบาลตำรวจจึงน่าจะมีโครงการพัฒนาคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพโดยวิธีการประชุมวิชาการ หรือฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และในส่วนวิทยาลัยพยาบาลตำรวจควรจะมีการปรับปรุง หรือพัฒนาหลักสูตรเพื่อปลูกฝังคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพเพิ่มมากขึ้น
2. คุณลักษณะด้อยที่พบในการวิจัยหลายประการ งานพยาบาลโรงพยาบาลตำรวจควรนำไปพิจารณาปรับปรุงเป็นพิเศษ เช่น การมีอารมณ์ขึ้น ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นกันเอง การส่งเสริมให้ผู้ป่วยและครอบครัวแก้ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพและการเปิดโอกาสให้ผู้ป่วยและญาติมีส่วนร่วมในการวางแผนการพยาบาล เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย

1. ควรศึกษาคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ ในทศนะของผู้ร่วมทีมงาน ผู้รับบริการ และพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลตำรวจ
2. ควรศึกษาเกี่ยวกับอารมณ์ขึ้น ความคิดริเริ่ม ความพึงพอใจในงานหรือความเหนื่อยหน่ายในงานของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพของโรงพยาบาลตำรวจกับโรงพยาบาลอื่น
4. ควรศึกษาเรื่องเดิม แต่ควรเปลี่ยนเครื่องมือในการเก็บข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์ การสังเกต

מגדל המדרגות

บรรณานุกรม

- กานดา พูลลามาทวิ. สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : พลิทส์เซ็นเตอร์การพิมพ์, 2530.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. "จากผลการวิจัยสู่การพัฒนาการศึกษาพยาบาล," สารสภากาพยาบาล. 4(4) : 29 - 31; ธันวาคม 2532.
- _____. "บทบาทของพยาบาลในการจัดการเรียนการสอนบนหอผู้ป่วย," เอกสารประกอบ การบรรยาย. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก. มิถุนายน 2529.
- เกศินี เห็นพิทักษ์. หลักการพยาบาล. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์, 2533.
- จันทร์จิรา เหล่าพงษ์นันท์. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะกับความพึงพอใจในอาชีพ ของพยาบาล สำนักงานแพทย์กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- จินตนา ญินพันธ์. การเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- คำรวจ, กรม. เอกสารประกอบการพิจารณาปรับวิทยาลัยพยาบาลตำรวจเป็นสถาบันสมทบจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย เล่ม 2. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ สำนักงานแพทย์ใหญ่ กรมตำรวจ, 2529. อัดสำเนา.
- คำรวจ, โรงพยาบาล. คู่มือข้าราชการ. กรุงเทพฯ : สำนักงานแพทย์ใหญ่ กรมตำรวจ, 2534. อัดสำเนา.
- ธิดา จิวงนอม. ความคิดเห็นของผู้บริหารการพยาบาล อาจารย์พยาบาล และพยาบาลกุมารเวช เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาลกุมารเวช. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.
- บุญใจ ศรีสถิตย์นาฎ. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคัสตอร์กับผลการปฏิบัติงานยามวิกาลตามการ รับรู้ของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลของรัฐ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. อัดสำเนา.
- ฝนทอง หงษ์พร้อมญาติ. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาลตามความคาดหวังของพยาบาลและ ผู้ป่วย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อัดสำเนา.

พจน์ สะเพียรชัย. "ประเด็นสำคัญเชิงนโยบายของแผนอุดมศึกษาระยะยาวที่เชื่อมโยงกับนโยบาย
การพัฒนาประเทศ," เอกสารประกอบการประชุมแบบเข้ม เรื่องสาระของแผนอุดมศึกษา
ระยะยาว. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย, 2531.

พยาบาลตำรวจ, วิทยาลัย. หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยพยาบาล
ตำรวจ สำนักงานแพทย์ใหญ่ กรมตำรวจ, 2536. อัดสำเนา.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ
: โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2531.

เพิ่มสุข สังขมงคล. ลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาลตามการรับรู้ของการร่วมงานผู้รับบริการ
และพยาบาลเอง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
อัดสำเนา.

แพทย์ใหญ่, สำนักงาน. ระเบียบกรมตำรวจ. กรุงเทพฯ : กรมตำรวจ, 2522.

ฟาริดา อิบราฮิม. สาระแห่งวิชาชีพการพยาบาล. กรุงเทพฯ : สามเจริญพาณิชย์, 2535.

_____. เอกสารการสอนชุดวิชา มโนเมติ และกระบวนการพยาบาล หน่วยที่ 8 - 15. พิมพ์
ครั้งที่ 6. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2533.

มยุรา กาญจนางกูร. ประสบการณ์วิชาชีพพยาบาล. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2531.

_____. "มโนเมติทางการพยาบาล," ใน เอกสารประกอบการสอนชุดวิชา มโนเมติและ
กระบวนการพยาบาล. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดหนึ่งเจ็ดการพิมพ์, 2527.

มาลี มะวงศ์. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการทำงานของอาจารย์โรงเรียนสาวิศ สังกัด
ทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.

ยุคล ทองตัน. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2534.
อัดสำเนา.

ระจิตร นิคมรัฐ และคนอื่น ๆ. "การศึกษาคุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาล
สวรรค์ประชารักษ์," วารสารพยาบาล. 38 (1) : 19; มกราคม - มีนาคม
2532.

- รัตน ทองสวัสดิ์. วิชาชีพการพยาบาล ประเด็นและแนวโน้ม. เชียงใหม่ : ช้างเผือก
คอมพิวกราฟิค, 2532.
- ละออ หุตางกูร. "การประกันคุณภาพในการพยาบาล," ในมาตรฐานการพยาบาล : ทฤษฎี
การปฏิบัติ การประชุมวิชาการ ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2529.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ :
ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2536.
- วิจิตร อาระกุล. เทคนิคมนุษยสัมพันธ์. กรุงเทพฯ : บริษัทโอ-เอสการพิมพ์ จำกัด, 2528.
- วิพรรณ วัฒนชัย. ความคิดเห็นของอาจารย์พยาบาลเกี่ยวกับสมรรถภาพที่จำเป็นในการปฏิบัติ
หน้าที่. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
อัสส้านา.
- ศิริพร สามกิจจา. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายสิบพยาบาล ในทัศนะของผู้ผลิต ผู้ใช้ และ
ศิษย์เก่า. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2533. อัสส้านา.
- สมคิด รักษาสัตย์. "การจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ," วารสารพยาบาลศาสตร์ จุฬาฯ.
2533.
- สมบุญ อุบลมณี. ความรู้และหลักปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหาร. กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์,
2532.
- สมศักดิ์ วิวัฒน์อนันต์. "ประวัติการแพทย์ตำรวจ," เวชสารแพทย์ตำรวจ. 6(1) : 40 - 41;
มกราคม - มิถุนายน 2533.
- สวลี ศิวาโล. จริยศาสตร์สำหรับพยาบาล. กรุงเทพฯ : ปริดาการพิมพ์, 2530.
- สายพิณ เกษมกิจรัตน. "มิติใหม่ของการพยาบาล : การให้อำนาจผู้ป่วย," วารสารพยาบาล
ศาสตร์. 12(3) : 2; กรกฎาคม - กันยายน 2537.
- สุจินต์ วิจิตรกาญจน์. "แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรพยาบาล," ในเอกสารประกอบการสอน
ชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพการพยาบาล. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,
2529.
- สุธีรา อายุวัฒน์. "คุณภาพบัณฑิต," ในการสัมมนาพยาบาลศาสตร์ศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 1.
กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองธรรม, 2530.

- สุปราณี วศินอมร. การพยาบาลพื้นฐาน แนวคิด และการปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2531.
- สุพิศรา วิชระเกตุ. "ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการทางการพยาบาลของพยาบาลประจำการ ในโรงพยาบาลของรัฐ กรุงเทพมหานคร ตามรายงานของตนเอง," วารสารพยาบาลกองทัพบก. 10(1) : 34; 2535.
- สมณฑา ลิทธิพงศ์กุล. ความพึงพอใจระหว่างความพึงพอใจในงานกับความสามารถในการปฏิบัติงานของพยาบาล เยี่ยมบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527. อัดสำเนา.
- อัญชลี ฤกษ์งาม. คุณลักษณะของพยาบาลที่สำเร็จการศึกษา หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต จากวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ในทัศนะของผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน และผู้สำเร็จการศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.
- อารีย์ ไชยมงคล. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย กับขวัญและแรงจูงใจ ในการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลภาครัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2533. อัดสำเนา.
- อรนันทน์ หาญยุทธ. "การจัดการศึกษาพยาบาลในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ," วารสารพยาบาลกองทัพบก. 9(1) : 9 - 15; ตุลาคม 2534.
- อรวรรณ ศรียุคตศุทธ. "อารมณ์ขัน : สร้างสรรค์คุณภาพของการพยาบาล," วารสารพยาบาลศาสตร์. 13(2); เมษายน - มิถุนายน 2538.
- อุดม สุภาไตร และสมจิตต์ กาญจนโมคิน. "วิชาชีพการพยาบาลกับคุณภาพชีวิต," ใน เอกสารการสอนชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพการพยาบาล. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2530.
- Alken Tonia, Dandry and Joseph T. Catalano. Legal Ethical and Political Issues in Nursing. Philadelphia : F. A. Davis Company, 1994.

- Bandman, Elsie L. Nursing Ethics Through The Life Span Norwalk Connecticut. Appleton & Lange, 1990.
- Beare, Patricia Gauntlett and others. Adult Health Nursing. St. Louis : The C. V. Mosby Company, 1994.
- Cronback Lee Joseph. Essentials of Psychological Testing. 3rd ed. New York : Harpen & Row, 1970.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. New York : McGraw - Hill Inc., 1976.
- Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan. "Determining Sample Size for Research Activities," Educational and Psychological Measurement. 30(3) : 608 - 610; August 1970.
- Reilly, Dorothy E. Behavioral Objective Evaluation in Nursing. 2nd. New York : Appleton Century Crofts, 1980.

ภาคผนวก

(สำเนา)

ที่ ทม 1007/0953

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

9 กุมภาพันธ์ 2538

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน ผู้บังคับการวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า พ.ศ.อ.หญิง พเยาว์ เขี่ยมวงศ์ เป็นนิสิตระดับ

ปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์

เรื่อง คุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจตามที่คณะของวิทยานิพนธ์และนักศึกษา

พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ดร.ประสพ แสนคำเครือ ประธาน

อ.สุพิพรรณ พัฒนพาณิชย์ กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอความอนุเคราะห์ คือ ขอให้อาจารย์และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 จำนวน 119 คน

ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2538 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ

ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

(สำเนา)

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

10 กุมภาพันธ์ 2538

เรื่อง ขออนุญาตส่งแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้บังคับการวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ตัวอย่างแบบสอบถามที่จะใช้ในการเก็บข้อมูล

ข้าพเจ้า พ.ต.อ.หญิง พเยาว์ เี่ยมวงศ์ พยาบาลเอกงานพยาบาล โรงพยาบาล ตำรวจ สำนักงานแพทย์ใหญ่ กรมตำรวจ ปัจจุบันกำลังศึกษาต่อระดับปริญญาโท วิชาเอกบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้ทำวิจัยเรื่อง "คุณลักษณะของพยาบาล วิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ ตามทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ" ซึ่งผลการวิจัยเชื่อว่าจะใช้เป็นแนวทางสำหรับวางแผนในการพัฒนา และปรับปรุงคุณลักษณะของ พยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ ตลอดจนเป็นข้อมูลสำหรับวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ในการ พัฒนาการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ มีคุณลักษณะของ พยาบาลวิชาชีพตามความต้องการของหลักสูตรและสังคมได้

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้อนุมัติวิทยากรและนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 4 ได้ตอบแบบสอบถามดังกล่าวด้วย จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(พ.ต.อ.หญิง พเยาว์ เี่ยมวงศ์)

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

(สำเนา)

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

13 กุมภาพันธ์ 2538

เรื่อง ขอมอบอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน วิทยากรและนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ

ข้าพเจ้า พ.ต.อ.หญิง พเยาว์ เขี่ยมวงศ์ พยาบาลเอกงานพยาบาล โรงพยาบาล ตำรวจ สำนักรงานแพทย์ใหญ่ กรมตำรวจ ปัจจุบันกำลังศึกษาต่อระดับปริญญาโท วิชาเอกบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้ทำวิจัยเรื่อง "คุณลักษณะของพยาบาล วิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ ตามทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ" ซึ่งผลการวิจัยเชื่อว่าจะใช้เป็นแนวทางสำหรับวางแผนในการพัฒนา และปรับปรุงคุณลักษณะของ พยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ ตลอดจนเป็นข้อมูลสำหรับวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ในการ พัฒนาการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ มีคุณลักษณะของ พยาบาลวิชาชีพตามความต้องการของหลักสูตรและสังคมได้ ทั้งนี้ข้าพเจ้าได้รับอนุมัติจากผู้บังคับการ วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ให้ส่งแบบสอบถามฉบับนี้เพื่อเก็บข้อมูลจากท่านได้เรียบร้อยแล้ว ข้าพเจ้า ขอให้ความมั่นใจกับท่านว่าคำตอบของท่านจะเป็นความลับ และนำไปใช้เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ เท่านั้น ซึ่งจะไม่มีผลกระทบต่อน้ำหน้าของท่านในการฝึกใด ๆ ทั้งสิ้น

จึงเรียนมาเพื่อขอมอบอนุเคราะห์จากท่าน โปรดตอบแบบสอบถามดังกล่าวให้ครบทุกข้อ และส่งกลับคืนภายในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2538 จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาส นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(พ.ต.อ.หญิง พเยาว์ เขี่ยมวงศ์)

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง คุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจตามทัศนะ

ของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อสอบถามทัศนะของท่าน เกี่ยวกับคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ โดยแบ่งคุณลักษณะเป็น 2 ด้าน คือ คุณลักษณะด้านส่วนตัว และคุณลักษณะด้านวิชาชีพ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ในแต่ละข้อให้แสดงทัศนะทั้ง 2 ด้าน ใน 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ทัศนะที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพที่เป็นจริง

ส่วนที่ 2 ทัศนะที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพที่พึงประสงค์

โปรดพิจารณาคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจตามพฤติกรรมที่ท่านเห็นว่าแสดงออกจริง (ส่วนที่ 1) และที่ท่านพึงประสงค์ให้แสดงออก (ส่วนที่ 2) โดยมีเกณฑ์การพิจารณาคุณลักษณะในแต่ละข้อดังนี้

ส่วนที่ 1 พฤติกรรมการแสดงออกที่เป็นจริงมี 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง และน้อย

มาก หมายถึง พยาบาลวิชาชีพแสดงพฤติกรรมที่เป็นจริงในระดับมาก

ปานกลาง หมายถึง พยาบาลวิชาชีพแสดงพฤติกรรมที่เป็นจริงในระดับปานกลาง

น้อย หมายถึง พยาบาลวิชาชีพแสดงพฤติกรรมที่เป็นจริงในระดับน้อย

ถ้าท่านเห็นว่า พยาบาลวิชาชีพแสดงพฤติกรรมออกมาก ให้ทำเครื่องหมาย / ในช่องมาก

ถ้าท่านเห็นว่า พยาบาลวิชาชีพแสดงพฤติกรรมออกปานกลาง ให้ทำเครื่องหมาย / ในช่อง

ปานกลาง

ถ้าท่านเห็นว่า พยาบาลวิชาชีพแสดงพฤติกรรมออกน้อย ให้ทำเครื่องหมาย / ในช่องน้อย

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการแสดงออกที่พึงประสงค์มี 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง น้อย

มาก หมายถึง พยาบาลวิชาชีพแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก

ปานกลาง หมายถึง พยาบาลวิชาชีพแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง

น้อย หมายถึง พยาบาลวิชาชีพแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย

ถ้าท่านพึงประสงค์ให้แสดงออกมาก ให้ทำเครื่องหมาย / ในช่องมาก

ถ้าท่านพึงประสงค์ให้แสดงออกปานกลาง ให้ทำเครื่องหมาย / ในช่องปานกลาง

ถ้าท่านพึงประสงค์ให้แสดงออกน้อย ให้ทำเครื่องหมาย / ในช่องน้อย

ก่อนตอบแบบสอบถามขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ให้ตรงกับสภาพจริงของท่าน

() วิทยากร

() นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4

ต่อไปนี้เป็นแบบสอบถามวิจัยจำนวน 45 ข้อ ขอความกรุณาท่านตอบให้ครบทุกข้อ

ข้อที่	คุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ	พฤติกรรมของพยาบาลที่แสดงออก					
		ส่วนที่ 1 ที่เป็นจริง			ส่วนที่ 2 ที่พึงประสงค์		
		มาก	ปานกลาง	น้อย	มาก	ปานกลาง	น้อย
	<u>คุณลักษณะด้านส่วนตัว</u>						
1.	แต่งกายสะอาดเรียบร้อยถูกระเบียบ						
2.	กริยามารยาทสุภาพอ่อนโยน						
3.	ยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง						
4.	มีอารมณ์ขัน						
5.	มีความกระตือรือร้นกระฉับกระเฉง ว่องไว						
6.	มีความขยันหมั่นเพียรอุทิศเวลา ให้แก่งาน						
7.	มีความเมตตากรุณาเห็นอกเห็นใจ						
8.	มีอารมณ์มั่นคงและเชื่อมั่นในตัวเอง อย่างมีเหตุผล						
9.	มีความเสียสละ						
10.	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์						

ข้อที่	คุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ	พฤติกรรมของพยาบาลที่แสดงออก					
		ส่วนที่ 1 ที่เป็นจริง			ส่วนที่ 2 ที่พึงประสงค์		
		มาก	ปานกลาง	น้อย	มาก	ปานกลาง	น้อย
11.	มีบทบาทของความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี						
12.	มีมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไป						
13.	อดทนต่อคำพูดหรือการกระทำที่ขัดแย้งและไม่เป็นมิตรของผู้อื่น						
14.	ยอมรับฟังความคิดเห็นและคำแนะนำจากผู้อื่น						
15.	มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมาย						
16.	สามารถตัดสินใจในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในการปฏิบัติงานได้						
17.	ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์และบุคคลอื่นได้						
18.	มีความสามารถในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ						
19.	สามารถถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ให้แก่ผู้ร่วมงานและนักศึกษาพยาบาลได้						
20.	ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ร่วมงาน						

ข้อที่	คุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ	พฤติกรรมของพยาบาลที่แสดงออก					
		ส่วนที่ 1 ที่เป็นจริง			ส่วนที่ 2 ที่พึงประสงค์		
		มาก	ปานกลาง	น้อย	มาก	ปานกลาง	น้อย
	<u>คุณลักษณะด้านวิชาชีพ</u>						
21.	ประเมินปัญหาผู้ป่วยด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม ได้ครอบคลุม						
22.	สามารถวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของผู้ป่วยได้						
23.	วิเคราะห์การพยาบาลได้ถูกต้อง						
24.	วางแผนการพยาบาลได้เหมาะสมกับปัญหาและความต้องการของผู้ป่วยแต่ละบุคคลได้						
25.	เปิดโอกาสให้ผู้ป่วยและญาติมีส่วนร่วมในการวางแผนการพยาบาล						
26.	ป้องกันการแพร่เชื้อระหว่างให้การรักษาพยาบาล						
27.	ป้องกันภาวะแทรกซ้อนต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นกับผู้ป่วยได้						
28.	ให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับวิธีการดูแลสุขภาพตนเอง						
29.	ช่วยให้ผู้ป่วยเข้าใจและยอมรับสภาพความเจ็บป่วยของตนเอง						

ข้อที่	คุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ	พฤติกรรมของพยาบาลที่แสดงออก					
		ส่วนที่ 1 ที่เป็นจริง			ส่วนที่ 2 ที่พึงประสงค์		
		มาก	ปานกลาง	น้อย	มาก	ปานกลาง	น้อย
30.	ส่งเสริมให้ผู้ป่วยและครอบครัวแก้ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพได้						
31.	แนะนำแหล่งบริการสุขภาพอื่น ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ป่วย						
32.	จูงใจให้ผู้ป่วยยอมรับและร่วมมือในการรักษาพยาบาล						
33.	นำความรู้ทางศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาล						
34.	ปรับเปลี่ยนการพยาบาลตามสภาวะของโรคและปัญหาของผู้ป่วยและครอบครัว						
35.	มีทักษะและศิลปะปฏิบัติการพยาบาลตามขั้นตอนที่กำหนดไว้						
36.	กระตุ้นให้ผู้ป่วยช่วยเหลือตนเองในปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน						
37.	ให้คำแนะนำส่งเสริมทางด้านจิตใจแก่ผู้ป่วยที่มีปัญหา ด้านร่างกายเสื่อมสมรรถภาพ						

ข้อที่	คุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ	พฤติกรรมของพยาบาลที่แสดงออก					
		ส่วนที่ 1 ที่เป็นจริง			ส่วนที่ 2 ที่พึงประสงค์		
		มาก	ปานกลาง	น้อย	มาก	ปานกลาง	น้อย
38.	ให้คำแนะนำผู้ป่วยและครอบครัว ในการฟื้นฟูความสามารถของอวัยวะต่าง ๆ ให้มีสมรรถภาพได้เร็ว						
39.	สามารถประเมินผลการปฏิบัติการพยาบาลได้						
40.	สามารถปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติการพยาบาลได้						
41.	ให้ความสนใจและเอาใจใส่ผู้รับบริการทุกคนเท่าเทียมกัน						
42.	คำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพความเป็นบุคคลของผู้ป่วยและครอบครัว						
43.	มีวิจรรย์ญาณในการถ่ายทอดความสับของผู้ป่วยสู่บุคคลอื่น						
44.	รักษามาตรฐานของการพยาบาลอย่างเคร่งครัด						
45.	ศึกษาหาความรู้และวิธีปฏิบัติเพื่อพัฒนาวิชาชีพพยาบาล						

โปรดแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมตามที่ท่านเห็นสมควร

คุณลักษณะด้านส่วนตัว

.....

.....

คุณลักษณะด้านวิชาชีพ

.....

.....

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ พ.ศ.อ.หญิง เพียว ชื่อสกุล เอี่ยมวงศ์

เกิดวันที่ 27 เดือนพฤศจิกายน พุทธศักราช 2483

สถานที่เกิด อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 53/150 เมืองทองธานี ถนนแจ้งวัฒนะ

ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน พยาบาลเอกงานพยาบาล โรงพยาบาลตำรวจ

สถานที่ทำงานปัจจุบัน งานพยาบาล โรงพยาบาลตำรวจ

สำนักงานแพทย์ใหญ่กรมตำรวจ

ปทุมวัน กรุงเทพฯ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2499 มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 จากโรงเรียนสตรีระยองวิทย

พ.ศ. 2505 ประกาศนียบัตรพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัย จากวิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ

พ.ศ. 2534 ค.บ. จากวิทยาลัยครูสวนสุนันทา

พ.ศ. 2538 กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

คุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ ตามทัศนะของอาจารย์

และนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ

บทคัดย่อ

ของ

พ.ต.อ.หญิง พเยาว์ เขี่ยมวงศ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

พฤศจิกายน 2538

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพใน
โรงพยาบาลตำรวจที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ ตามทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4
วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ โดยศึกษาคุณลักษณะตามองค์ประกอบสองด้าน คือด้านส่วนตัวและด้านวิชาชีพ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ อาจารย์ 55 คน นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4
วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ 63 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบ
มาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่น 0.95 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือ
ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่

ผลการวิจัยพบว่า

1. ทัศนะของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่มีต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพใน
โรงพยาบาลตำรวจที่เป็นจริงโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ในรายด้านทั้งด้านส่วนตัวและด้านวิชาชีพ
อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีทัศนะอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและในราย
ด้านทุกด้าน

2. ทัศนะของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่มีต่อคุณลักษณะของ
พยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจที่เป็นจริงโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ในรายด้านทั้งด้าน
ส่วนตัวและด้านวิชาชีพอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีทัศนะอยู่ในระดับมาก
ทั้งโดยรวมและในรายด้านทุกด้าน

3. ทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่มีต่อ
คุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ ที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ ในแต่ละด้าน
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

10

CHARACTERISTICS OF PROFESSIONAL NURSES IN POLICE GENERAL HOSPITAL
AS PERCEIVED BY NURSING INSTRUCTORS AND NURSING STUDENTS
OF POLICE NURSING COLLEGE

AN ABSTRACT

BY

POL COL PAYAO EAMWONG

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University

November 1995

The purposes of this research were to study and to compare the characteristics of professional nurses in police general hospital on the actual performance and the expected performance as perceived by nursing instructors and nursing students of police nursing college in two aspects personality and professional.

The samples of this study comprised of 55 nursing instructors and 63 nursing students of police nursing college. The instruments used for collecting data was Likert-type questionnaires with reliability of 0.95 constructed by the researcher. Percentage, arithmetic mean, standard-deviation and t-test were applied to analyze the data.

The results were found as follow :

1. The characteristics of professional nurses in police general hospital as perceived by nursing instructors of police nursing college on the actual performance were in medium level in all and each aspect while on the expected performance were in maximum level in each aspect.
2. The characteristics of professional nurses in police general hospital as perceived by senior nursing students of police nursing college on the actual performance were in medium level in all and each aspect, while on the expected performance were in maximum level in all and each aspect.
3. The characteristics of professional nurses in police general hospital as perceived by nursing instructors and senior nursing students of police nursing college on the actual and expected performance were statistically different in each aspect at .05 level of significance.